

Dziennik Zachodni

Nr 250 (564)

Katowice, środa, dnia 11 września 1946 r.

Rok II

Wywiad z min. Rzymowskim

Zasady polskiej polityki zagranicznej

Słuszne rozczarowanie powolnością prac konferencji paryskiej

Paryż. (PAP) Półoficjalny dziennik „Monde” publikuje w dziale „Światowa dyplomacja w Paryżu” pt.: „Rzymowski, polski minister spraw zagranicznych mówi nam o polityce zagranicznej swego kraju”, obszerny wywiad z szefem naszej delegacji. Wywiad ten został udzielony przed wygłoszeniem mowy ministra Byrnesa. W sprawie podstawowych zasad polityki zagranicznej minister Rzymowski oświadczył m. in.:

„Pragniemy uczestniczyć w każdym wysiłku międzynarodowym, zmierzającym do konsolidacji pokoju i odbudowy gospodarczej świata. Stąd nasz pozytywny wkład w prace konferencji paryskiej. Sojusze zawarte przeciwko wspólnemu wrogowi, wypróbowane w wojnie, stanowią winny więc cementującą pokój. Wielkie mocarstwa ponoszą w tym względzie podobną odpowiedzialność, jak w czasie wojny. Sojusz polsko-radziecki stanowi zasadniczy czynnik naszej polityki zagranicznej. Nie ustajemy też w wysiłku utrwalenia jak najlepszych stosunków z sojusznikami na zachodzie.”

Na pytanie, co sądzi o postępie prac konferencji, min. Rzymowski odpowiedział: „Myślę, iż światowa opinia publiczna jest słusznie rozczarowana powolnością prac konferencji, którą ha-
mują długie, jałowe dyskusje. Prace

Wizyta prezydentów trzech stolic w Warszawie

Warszawa (tel. wł.). We wrześniu, między odbudowy Warszawy zapowiedzieli swój przyjazd do stolicy prezydenci miast: Sztokholmu, Paryża i Brukseli. Przyjazd ich jest spodziewany w ostatniej dekadzie bieżącego miesiąca. (AZ)

Po targach w Sztokholmie

Zagranica interesuje się naszym przemysłem

Warszawa (PAP). Polska produkcja przemysłowa budzi coraz większe zainteresowanie na rynku europejskim. Ilustracją tego jest sprawozdanie organizatorów polskiego stoiska na targach w Sztokholmie, które odbywały się w czasie od 24 sierpnia do 1 września br.

Mgr. Słaczczynski, dyrektor międzynarodowych targów poznańskich, który z ramienia Ministerstwa Żegluga i Handlu Zagranicznego zorganizował polskie stoisko na targach w Sztokholmie, u-

Inwalidzi pracy otrzymują kartki I i II kat.

Warszawa (tel. wł.). Instrukcja Ministerstwa Aprobatacji o zaopatrzeniu kartkowym ustala między innymi, że inwalidzi pracy zależnie od stopnia utraty zdolności do pracy, otrzymują kartki I względnie II kategorii.

Przez określenie „inwalidzi pracy” rozumie się osoby, które na skutek niebezpiecznego wypadku przy pracy lub w wyniku choroby zawodowej stały się całkowicie lub też częściowo niezdolnymi do pracy i z tego tytułu pobierają rentę wypadkową.

Nie mogą natomiast uważani być za inwalidów pracy osoby, które pobierają inne świadczenia emerytalne lub tak zwana rentę starczą. Te osoby są emerytami i jako tacy, w myśl obowiązujących przepisów otrzymują kartki II kategorii. (AZ)

Dary belgijskie

Bruksela (PAP). Na dworcu w Brukseli przekazano dary belgijskie Czerwonego Krzyża dla Polski, które odejchą wraz z siódmym repatriacyjnym transportem kolejowym do kraju. Dary belgijskie, przeznaczone dla sześciu szkół powszechnych w Białostockim, składają się z 10 wagonów żywności, odciepów, obuwi, materiałów piśmiennych i lekarstw.

mogłyby być przyspieszone, gdyby traktowano z większą ufnością punkty traktatu, przyjęte przez radę ministrów spraw zagranicznych. „Minister przypomina zobowiązania powzięte przez mocarstwa anglo-saskie w przedmiocie ochrony przez nie mienia Państwa Pol-

skiego na ich terytoriach oraz w sprawie ułatwienia powrotu do Polski znajdujących się za granicą Polaków.

„Muszę stwierdzić z żalem — dodał minister — że zobowiązania te są zbyt często zapomniane. Zato klauzule Poczdamu, mówiące o wolnych wyborach w

Polisce, są zbyt często wykorzystywane, jako próby ingerencji w wewnętrzne sprawy kraju. Normalizację życia w Polsce utrudnia obecność za granicą takich wojsk, jak Andersa, które tracą powoli charakter jednostek polskich, wcielając wielką ilość zagranicznych elementów faszystowskich, jak Ukraińcy b. dywizji „SS Galizien”, ustaszy, czetników, volksdeutschów, nawet Niemców.

Polska nie mogłaby zgodzić się na to, aby jej problemy wewnętrzne rozstrzygano na terenie międzynarodowym, ani, by ktokolwiek uważał się za upoważnionego do mieszania się do jej życia

wewnętrznego. Po uchwaleniu nowej ordynacji wyborczej na najbliższej sesji KRN wyznaczony zostanie termin wyborów.”

Na pytanie w kwestii stosunków polsko-czechosłowackich minister, mówił o przyjaźni obu krajów jako tradycji polskiej polityki zagranicznej, podkreślił znaczenie problemu niemieckiego i znaczenie zabezpieczenia się przeciwko odrodzeniu niemieckiego imperializmu.

Przeciwko próbom rewizji naszych granic

Wiec demonstracyjny w Katowicach

Katowice. We wtorek w godzinach po południowych odbył się w Katowicach na rynku przed gmachem teatru wielki wiec protestacyjny przeciwko przemówieniu min. Byrnesa, kwestionującemu całość granic polskich na zachodzie. — Wiec, który zgromadził wielotysięczne tłumy szczerze wypełniające obszerny plac przerosł się w żywiołową manifestację uczuć społeczeństwa polskiego, które dało wyraz niezłomnej woli narodu trwania na wytyczonych granicach. Przed frontem teatru ustawiły się poczty sztandarowe partii politycznych i organizacji; nad głowami tłumów rozpoznano się wielkie transparenty z hasłami potępiającymi wszelkie zakusy na całość Rzeczypospolitej w jej obecnych granicach.

Do zgromadzonych wygłosił płomienne przemówienie wicewojewoda śląski-dąbrowski Arka Bożek, który przedstawiając skutki zachłannej i zaborczej polityki niemieckiego imperializmu, rezultatem której była najokropniejsza z wszystkich wojen. Krwawe zmagania się narodów z hordami hitlerowskimi winny być ostrzeżeniem i nauką na przyszłość, winny nakazać wyciągnięcie wniosku, iż miłujące pokój narody uchronią przyszłe pokolenia od wszystkich klęsk, jakie niesie stałe odradzający się duch germański — jedynie przez trwanie przy ścisłym sojuszu wymierzonym przeciwko Niemcom. Polska, która najkrwawsze poniosła ofiary nie ustąpi z Ziemi Odzyskanych, na których stanęła mocno i zepchnąć się nie pozwoli. Min. Byrnes, który próbuje wywołać w świecie uczucia pobłażania i litości dla pokonanych Niemców spotka się w Polsce Odrodzonej z wielkim głosem protestu narodu, który świadom jest swego powołania i roli na odwiecznie polskiej ziemi.

Przemówienie wicewojewody Arka Bożka przerywane było wielokrotnie oklaskami i okrzykami, które podejmował tłum manifestując przeciwko germanofilstwu niektórych anglosaskich kół politycznych.

Kolejno wygłosili przemówienia sekr. PPR pik. Ochab, sekr. PPS Pawełczyk, prezes Str. Demokr. poseł do KRN Odorkiewicz i dowódca 7-ej Łużyckiej Dywizji Piechoty pik. dypl. Sleszewski.

Na zakończenie manifestacji śląskiego świata pracy orkiestra kolejowa ode-

grała Hymn Narodowy i „Nie rzucim ziemi...”, odpiewany przez manifestantów.

Z ramienia władz, partii i organizacji, oprócz mówców wzięli udział w wiecu przew. WRN Karol Tkocz, przew. MRN dyr. Alfus, ppik. Stahl, wiceprezydent miasta mgr. Sobol i inni.

Treść rezolucji przyjętej na zgromadzeniu jest następująca:

„Zebrani protestują przeciwko wystąpieniu ministra Byrnesa w Stuttgarcie atakującemu granice zachodnie. Zebrani stwierdzają, iż powrót Ziemi Zachodnich do Polski jest aktem sprawiedliwości dziejowej, przypieczętowanym ofiarą krwi żołnierza polskiego i sojuszniczej Armii Czerwonej i potwierdzonym decyzją konferencji poczdamskiej. Na temat Ziemi Zachodnich nie prowadzimy z nikim dyskusji. Mieszkańcy Ziemi Śląskiej, która wraz z całym narodem polskim przeżyła największe bestialstwa militarystów i hitlerowców, żądają pełnego wykonania uchwał konferencji poczdamskiej i protestują przeciwko próbom naruszenia zasad rozbrojenia Niemiec.

Zebrani uznają słusność polityki zagranicznej Rządu Jedności Narodowej i w sojuszu ze Związkiem Radzieckim i braterskiej współpracy ze wszystkimi narodami słowiańskimi widzą najlepszą gwarancję utrwalenia naszych granic na zachodzie i zbudowania trwałego pokoju w Europie. Jednocześnie zebrani wzywają cały naród, aby zjednoczył się w walce przeciwko zewnętrznym i wewnętrznym wrogom Polski”. (rom)

Wobec groźnej sytuacji gospod. rczej

Rząd USA ustąpi wobec strajkujących?

Nowy Jork (PAP). Urząd kontroli cen w Waszyngtonie ma zebrać się w celu dokonania rewizji decyzji, która spowodowała strajk 500 tysięcy marynarzy. Marynarze przystąpili do strajku wobec odmowy zatwierdzenia przez urząd podwyższonych stawek płac, uzgodnionych pomiędzy związkiem a przedsiębiorcami.

Komisja do spraw morskich w Stanach Zjednoczonych w swym ostatnim sprawozdaniu stwierdza, że strajk zatrzymał w portach na Atlantyku 728 statków, w tym 150 pod obcą banderą.

Ministerstwa marynarki i wojny zakomunikowały rządowi, że gotowe są zabezpieczyć przesyłkę towarów dla personelu wojskowego za granicę, o ile prezydent Truman tego zażąda.

Strajk kierowców samochodów ciężarowych poważnie zahamował dostawy żywności i materiałów budowlanych do Nowego Jorku, zmuszając 2.000 przedsiębiorstw do zaprzestania pracy. Działacze związków zawodowych nie przewidują, aby strajk mógł skończyć się przed tygodniem.

Nowy Jork (obst. wł.). W Stanach Zjednoczonych notowano w ciągu wtorku w dalszym ciągu na giełdzie tendencję wybitnie zniżkową. Spadek wartości dolara przypisują obserwatorzy ogólnemu pogorszeniu się sytuacji gospodarczej, wynikłej z powtarzających się stale strajków.

Straty na giełdzie jakie zanotowano w ostatnim dniu, sięgają sumy 3 miliardów dolarów. Jeden z doradców osobistych prezydenta Trumana dr. Muth oświadczył, że jakkolwiek obecny kryzys gospodarczy jest poważny, rząd USA zamierza poczynić odpowiednie kroki zmierzające do ochrony kraju przed jeszcze większą katastrofą finansową.

Czas na wyrównanie tragicznych dysproporcji

Nietrudno przypomnieć sobie, jak to było w okresie przedwojennym, w dniach poprzedzających wybuch kataklizmu, który miał wiele rzeczy zmienić na tym „najlepszym ze światów”. Wśród niepokojących objawów, gnębiących społeczeństwo polskie w tamtych czasach, najbardziej powszechnym był głód, gorączkowe poszukiwanie jakichś nieokreślonych ideałów, które by mogły wypełnić dokuczliwą pustkę, stać się motorem pracy zarówno jednostki jak i ogółu.

W okresie wojny pomimo wszystkich niesłychanie bolesnych ciósów, pomimo ogromu zniszczeń materialnych i cierpień moralnych milionów — wydobyliśmy z siebie wielką siłę oporu w stosunku do usiłującego zniszczyć plemię polskie bezwzględny wroga. Lata ubiegłe nauczyły nas jednej rzeczy: najważniejszą sprawą w Polsce jest ziemia i zrośnięty z nią organicznie, kładący w nią swój trud codzienny, człowiek, którego często instynktowną miłość ku niej rozerwać może jedynie śmierć.

I sądzić należy, że odnaleziono przypieczętowaną krwią poległych i męczenników ideę, dostatecznie silną i rozległą, aby wypełnić każdemu z nas życie, aby uczynić je uczciwszym, lepszym, treściwszym.

Cóż bowiem znaczą najwznioślejsze hasła wobec faktu, że są ludzie w Polsce, którzy chronicznie niedożywają, wobec gruźlicy, mśczonej i dziesiątkującej nasze młode pokolenie, wobec dziesiątków tysięcy rodzin, których domem jest wykopana w ziemi nora, wobec niezaspokojonych potrzeb materialnych i kulturalnych milionów, których wywyższenie z obecnych warunków istnienia jest sprawą niecierpiącą zwłoki. Dokonane reformy społeczne — to dopiero ramy, które przychodzi nam obecnie dzień z dniem wypełniać żywą pracą, wysiłkiem obecnego, tak bardzo utrudzonego wojną pokolenia.

Zarzuci mi być może ktoś, że osłabiam wagę idealistycznych porywów, że widzę tylko rzeczy przyziemne, że imponuje mi jedynie loskot maszyn i wzrost liczb, mówiących o tym, żeśmy tę lub inną rzecz zrobili lepiej, sprawniej, szybciej, żeśmy dzięki zdobyczom materialnym zaspokojili więcej potrzeb. Nie wstydzę się tego bynajmniej. Albowiem w tym upośledzeniu Polski materialnym, w fakcie, żeśmy, pomimo

Policja otworzyła ogień

do 5 tys. demonstrantów w Trieście

Triest (ob. wł.). Policja sojusznicza skierowała ogień karabinów przeciwko demonstrującym pięciu tysiącom włoskich komunistów i Słoweńców, którym władze sojusznice odmówiły zezwolenia na odbycie zgromadzenia z okazji trzeciej rocznicy włoskiej kapitulacji, obawiając się zaburzeń.

Jeden z demonstrantów, jak podaje „United Press” rzucił granat i zranił 21 osób w tym 6 amerykańskich żołnierzy i jednego brytyjskiego oficera. Dotychczas nie było można stwierdzić, ilu rannych, względnie zabitych znajduje się w szeregach demonstrantów. (w)

głoszenia szumnych hasel mocarstwowych, pomimo bogatej, choć ograniczonej do gąsici wybranych kultury duchowej, należeli do krajów o najskromniejszym w Europie dochodzie społecznym na głowę ludności, o katastrofalnie niskich normach życia podstawowych artykułów, tkwiła niewspółmierność daleko siężnych zamierzeń przy braku możliwości ich realizacji, niewspółmierność, za którą przyszło nam zapłacić najbardziej bolesną, jaką znają dzieje nasze, klęską.

Nadszedł wreszcie czas na wyrównanie tragicznych dysproporcji, na skierowanie oczu narodu na sprawy dla jego bytu najistotniejsze, na troskę o człowieka, którego wyrwać z niewoli tradycyjnej, polskiej biedy, t. zn. wygrać pokojową bitwę o lepszą przyszłość narodu.

Nadszedł czas, abyśmy te same uczucia, ten sam protest, jaki budził w nas widok katowanego rodaka przez najeżdżcę, musieli z siebie wykrzesać na widok ludzi, którzy żyją w Polsce poniżej dopuszczalnego poziomu, którzy dzięki temu nie są w stanie stać się pełnoprawnymi, pomimo wszelkich uprawnień formalnych, obywatelami, których po prostu nie stać na zapoznanie się z tym, co stanowi istotę przynależności do narodu z jego kulturą, zdobyczami, ożywiającymi ogół ideałami.

Nauka, jaką wynosimy z dni minionych, rodzi nowe idee, nowe ustosunkowanie się do narodowych potrzeb, ukazuje drogę, którą odważnie musimy iść, jeśli po raz drugi nie chcemy doznać klęski, gorzkiego poczucia zmarnowania niepowtarzalnej historycznej szansy — budowy, na trwałych oparciu fundamentach, polskiego domu.

St. Knauff

Rada Bezpieczeństwa przyjęła wniosek Albanii

Zbadanie stanu faktycznego sytuacji w Grecji

Nowy Jork (ob. wł.). Rada Bezpieczeństwa zebrała się onegdaj celem wznowienia debaty nad skargą Ukrainy przeciwko Grecji. Przedstawiciel Albanii zwrócił się do członków Rady z prośbą o zezwolenie przedstawienia stanu faktycznego sytuacji w Grecji. Sprzeciwiał się temu ze względów formalnych delegat Wielkiej Brytanii Cadogan.

Dalej zabral głos ambasador Gromyko w imieniu Związku Radzieckiego, mówiąc, że odrzucenie próby Albanii byłoby jeszcze jednym przykładem niechęci wysłuchania dodatkowych faktów, nasuwających skargę Ukrainy. Przedstawiciel Stanów Zjednoczonych Johnson zaznaczył, iż przy ścisłym interpretowa-

niu zarzutów Cadogana może on mieć rację, jednak z drugiej strony wysłuchanie wniosku albańskiego byłoby bardziej zgodne z duchem Kartę Narodów Zjednoczonych.

W wyniku głosowania nad wnioskiem Albanii dziewięciu delegatów opowiedziało się za jego przyjęciem, przeciw wnioskowi głosował jedynie przedstawiciel W. Brytanii, zaś jeden z delegatów wstrzymał się od głosowania. (gr.)

Strefa francuska bez elektryczności

Władze brytyjskie odcięły dopływ prądu

Paryż (API). Dziennik francuski „France Soir” komentuje dziś decyzję brytyjską, zgodną z którą odcięty zostanie prąd elektryczny, przechodzący dotąd ze strefy brytyjskiej do strefy francuskiej w Niemczech. Dziennik przypomina treść komunikatu Ministerstwa Przemysłu, który stwierdzał m. in.: „Linia Koblencja-Merzik w budowie której wzięli olbrzymi udział przedsiębiorcy i elektrotechnicy francuscy, nie będzie już przekazywała prądu dla Francji. Kraj nasz zostanie pozbawiony dopływu około 1 miliona kilowatów

terytorialno-polityczna dla traktatu pokojowego z Włochami zajmująca się zagadnieniem przyszłości obszaru Triestu obradowała nad znalezieniem sposobu skrócenia dyskusji nad tym problemem. Próba, którą popierał jedynie przedstawiciel Wielkiej Brytanii jednak nie powiodła się, wobec czego postanowiono utworzyć specjalną podkomisję dla spraw Triestu. W skład jej weszli przedstawiciele 4 głównych mocarstw oraz przedstawiciele 4 następujących krajów: Polski, Jugosławii, Holandii i Australii. Na życzenie wszystkich członków komisji wybrano delegata Polski przede wszystkim dla wyrównania proporcjonalności wielkich i małych mocarstw w przyszłej podkomisji oraz dla wyzyskania doświadczeń jakie Polska posiada w związku z podobieństwem Triestu do byłego wolnego miasta Gdańska.

W dalszym ciągu posiedzenia komisji polityczno-terytorialnej dla traktatu pokojowego z Włochami przemawiał przedstawiciel Jugosławii, domagając się przyznania Jugosławii korzystniejszej linii granicznej jugosłowiańsko-włoskiej, aniżeli zaproponowały ją dotychczas mocarstwa zachodnie. (cz)

Komisja prawna obradująca w ramach konferencji pokojowej w Paryżu poświęciła we wtorek 4 godziny na dyskusję nad wnioskiem australijskim bez osiągnięcia decydującego porozumienia. Komisja zastanawiała się nad sprawą czy wniosek australijski dotyczący klauzuli o Trybunale Praw Człowieka wchodzi w zakres kompetencji komisji prawnej. (cz)

Dla wyzyskania doświadczenia w kwestii Gdańska

Delegat Polski w podkomisji dla Triestu

Paryż. (obsł. wł.) Rząd norweski przesłał do sekretariatu konferencji pokojowej w Paryżu list, w którym Norwegia domaga się od Włoch odszkodowań wojennych w wysokości 5 milionów funtów szterlingów z tytułu szkód wyrządzonych przez Włochy norweskiemu życiu gospodarczemu.

Waszyngton o spotkaniu Truman — Stalin

Waszyngton (obsł. wł.). W waszyngtońskich kołach politycznych sądzi się, iż prezydent Truman winien się w najbliższym czasie spotkać z generałissimem Stalinem w celu przedyskutowania wszystkich spornych kwestii pomiędzy USA i Związkiem Radziec-

kim. Podkreśla się przy tym, że w Poczdamie omawiane były tylko uboczne zagadnienia, przy równoczesnym pominięciu spraw dla pokoju bardziej zasadniczych.

Zarówno w Paryżu, jak i ONZ ery Radzie Bezpieczeństwa okazało się, że wszystkie te zagadnienia są niezwykle skomplikowane i że wszelkie porozumienia przychodzą z trudem, ponieważ brak jest jeszcze ciągle jednolitej interpretacji spraw, które dyskutowane były w sposób ogólnikowy w Jałcie, Teheranie i Poczdamie.

W kołach politycznych panuje opinia, iż spotkanie to nastąpi w krótkim czasie. (sp.)

Krytyka polityki amerykańskiej

„USA kieruje się dyplomacją dolara“

Nowy Jork (PAP). Senator demokratyczny z Florydy, Pepper, wygłosił w Seattle przemówienie, na którym podał ostre krytyce metody zagranicznej polityki Stanów Zjednoczonych.

„Stany Zjednoczone niewątpliwie pragną pokoju — powiedział senator Pepper — ale metody, którymi posługują się niektórzy mężowie stanu, mogą dać rezultaty wprost przeciwnie. Ludzie ci chcą nawrócić do polityki Hoo-

vera, Coolidge i Hardinga — polityki wrogiej względem Związku Radzieckiego, zamiast polityki przyjaźni, którą prowadził prezydent Roosevelt. Może to doprowadzić do podziału ludzkości na dwa wrogie obozy“.

Pepper podkreślił, że doradcy prezydenta Trumana chcą sprowadzić politykę Stanów Zjednoczonych do tradycyjnej dyplomacji dolara i imperializmu. Dalej senator Pepper oświadczył, że Stany Zjednoczone powinny wstrzymać się od polityki interwencji w Chinach i wystąpić z energiczną obroną prawa weta w Radzie Bezpieczeństwa, wskazując na to, że USA zawsze same wykorzystywały to prawo.

Stwierdzając, że pod kontrolą Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych znajdują się wszystkie strategiczne morskie szlaki na świecie od Dardaneli do Singapuru, Pepper oświadczył, że Związek Radziecki na Morzu Śródziemnym ma te same prawa co Wielka Brytania i USA.

Wstępne przemówienie prem. Attlee

Nowy rozdział w historii Palestyny

London (obsł. wł.). Na wstępie swego przemówienia, wygłoszonego na otwarciu obrad konferencji dla spraw Palestyny brytyjski premier Attlee powiedział, że Palestyna jest krajem, gdzie każde wydarzenie bez względu na to, jakiego jest rodzaju i zasięgu, wywołuje natychmiastową reakcję, odbijającą się szerokim echem. Nie można wobec tego przyjmować żadnego planu odnośnie przyszłości Palestyny bez wzięcia pod uwagę tych reakcji, gdyż byłoby to przynikiem oczu na oczywiste fakty i budowaniem zamków na lodzie.

Wyrażając nadzieję, iż podczas obrad obie strony arabska i brytyjska wyrażą szczerze swe dążenia, i naradzą się nad znalezieniem najlepszego rozwiązania, premier Attlee nazwał konferencję londyńską wstępem do nowego, szczęśliwszego rozdziału historii Palestyny i stwierdził, iż wielką przysługę w przyszłych dobrych stosunkach w Palestynie oddadzą niewątpliwie zadziergnięte węzły porozumienia pomiędzy uczestnikami konferencji.

London (API). Z Jerozolimy donoszą, że 3 tysiące członków brigady spado-

chroniarzy brytyjskich brało wczoraj udział w poszukiwaniach stanowiących część operacji wojskowych i policyjnych przeciwko terrorystom żydowskim, którzy wysadzili w powietrze lokal brytyjskiego sztabu bezpieczeństwa w Tel Avivie. Setki mężczyzn i kobiet zamieszkałych w okolicy gdzie dokonano zamachu oraz cała ludność męska została zatrzymana i przesłuchana przez żandarmerię wojskową.

Ogłoszono oficjalny komunikat w sprawie ofiar wczorajszego zamachu na biura Intelligence Service w Tel Avivie. W czasie zamachu zabici zostali oficer i sierżant angielski, żona oficera angielskiego i superintendent policji żydowskiej. Wielu żołnierzy zostało rannych, zarówno podczas wybuchu jak i przy wylądowaniu min rozmieszczonych na drodze prowadzącej do Tel Avivu.

Delegacja PSL

u wiceprezydenta KRN

Warszawa (tel. wł.). W poniedziałek wiceprezydent Szwalbe przyjął delegację władz naczelnych PSL w osobach ministra Kiernika i ministra Wycecha oraz pp. Wojcika, Bańczyka i Bryli.

Nowe umowy handlowe

ZSRR przekaże Polsce jednostki floty morskiej

Warszawa (API). W najbliższym czasie uda się do Moskwy delegacja polska z wiceministrem żeglugi i handlu zagranicznego Petrusiewiczem na czele.

Delegacja przeprowadzi rozmowy w sprawie przekazania w ramach rewidacji przez ZSRR Polsce dalszych jednostek floty handlowej.

Warszawa (API). W najbliższym czasie przybyć ma do Polski delegacja austriacka, która przeprowadzi zapoczątkowane w Wiedniu rozmowy na temat podpisania umowy handlowej polsko-austriackiej.

Jednocześnie spodziewany jest przy-

jazd delegacji holenderskiej, która prze-

prowadzi podobne rozmowy wstępne. Obecnie są w toku rozmowy z bawiarzami w Polsce przedstawicielami Islandii. Podpisanie umowy polsko-islandzkiej spodziewane jest w najbliższym czasie.

Z Konferencji żywnościowej w Kopenhadze

Delegat Polski skrytykował sprawozdanie misji

Kopenhaga (PAP). Konferencja organizacji do spraw wyżywienia i rolnictwa ONZ postanowiła wystosować specjalne zaproszenia do Związku Radzieckiego i Argentyny, by państwa te zechciały wejść w charakterze pełnoprawnych członków do komisji powołanej dla zbadania projektu utworzenia światowego urzędu żywnościowego.

W dalszym ciągu dyskusi delegat grecki wyraził zastrzeżenia co do spra-

wozdania złożonego przez misję, która przebywała w Grecji. W sprawozdaniu tym misja stwierdza, że Grecja mogłaby zmniejszyć swe potrzeby.

Delegat Polski również skrytykował sprawozdanie misji odnośnie punktów, w których zaleca przyznanie Grecji pożyczki międzynarodowej. Delegat Polski zaznaczył, że Grecji nie powinno być przyznane prawo pierwszeństwa przy otrzymaniu takiej pożyczki.

PODZIĘKOWANIE

Serdeczne podziękowanie za wzięcie tak honorowego udziału w pogrzebie

ś. p. Ignacego Szlachty

składam: Duchowieństwu, a w szczególności ks. Proboszczowi, za ostatnie posiedzenie Zmarłego, Dyr. Państwowego Browarów Tyńskich w Tyńcach, związkom: Kapców, Restauratorów, Byłych Włóczęgów Politycznych, Śląskiej Spółdzielni Spożywców, Orkiestrze kopalniczej, Chórowi kościelnemu, Nauczycielstwu i Uczniom Gimnazjum i Szkoły Powiatowej oraz wszystkim Krowym, Przyjaciółom i Znajomym w smutku pogrążonym.

Mysłowice, dnia 6. IX. 1946 r.

3968

ZONA

Oświadczenie amerykańskiego min. woyn

USA nie wyeliminują broni atomowej

New Jork (ob. wł.). Amerykański minister wojny Kenneth Royall Reat wygłosił wczoraj wieczorem w Wrightsville Beach w północnej Karolinie przemówienie, w którym podkreślił, że Amerykanie muszą się przygotować na użycie każdej broni zgodnie z umowami międzynarodowymi na wypadek zaatakowania Ameryki.

Równocześnie minister wojny stwierdził, że słabe pod względem militarnym St. Zjednoczone byłyby łatwą do wojny agresywną. Silny naród amerykański, miłujący pokój, będzie odstraszaniem dla agresorów.

Odnosnie bomby atomowej minister oświadczył, że nikt nie odczuwa potrzeby wyeliminowania broni atomowej z życia politycznego ani

Listy z drugiej półkuli (I)

JESIEŃ W KALIFORNII

(KORRESPONDENCJA WŁASNA „DZIENNIKA ZACHODNIEGO”)

Berkeley, Cal., we wrześniu.

To ma być jesień? Pomarańcze i cytryny dojrzewające w łagodnych promieniach słonecznych, magnolie kwitnące pod kopułą zawsze niemal bezobłocznego nieba, rzadka tylko — o zmierzchu — lub raniem — przesłoniętego jak woalem delikatną mgłą z nad zatoki San Francisco, brunatne wiśnie japońskie, drzewa migdałowe i palmy — egzotyczne wysepki w morzu bujnej, liściastej zieleni... Słońce, gama pastelowych, kwiatowych kolorów i zieleni — i to ma być jesień?

A jednak to jest kalifornijska jesień. Jedyna rzecz, która o tym przypomina — to żółte i czerwone liście garnące się pod twoje stopy, gdy błądzisz ulicami spokojnych, sennych miasteczek krainy tętniącej niegdyś „gorącą złotą”. Wtedy może się tobie wydawać, że idziesz Alejami Ujazdowskimi w porze wczesnej, złotej jesieni. Kiedy jednak odrywasz wzrok od ziemi — znów ogarnia cię mieniąca się wszelkimi odcieniami zieleni, liściasta i egzotyczna flora kalifornijska i spostrzegasz ze zdziwieniem, że brak na drzewach wszelkich śladów ubytku listowia. Toteż większość drzew kalifornijskich w ogóle go nie traci, gdyż resztki liście zastępowane są świeżymi — bezlistość zaś pozostałych trwa bardzo krótko (od Bożego Narodzenia do lutego). Właściwa jesień — w naszym polskim rozumieniu (chłód, mgły) — ma się właśnie w północnej Kalifornii ku końcowi, we wrześniu barometr się podnieśli i aż do listopada trwać będzie najgorętsza pora kalifornijska (czyli lato), a po okresie obfitych, ale ciepłych deszczy i wiosennego rozkwitania znów nastąpi okres stopniowego ochłodzenia się temperatury i przyjdą chłody — czyli jesień. Orientując się więc podług temperatury — przyjąć należy, że w okolicach San Francisco po jesieni przychodzi od razu lato, wiosna zaś jest — cóż za paradoks! — między latem i jesienią. Zimy nie zna kalifornijskie eldorado, choć w górach sport narciarski uprawiać można cały okrągły rok.

Zbiory

Zbiory dokonywane są w Kalifornii kilka razy w ciągu roku. A poszczególne pory roku różnią się między sobą właściwie tylko wahaniem temperatury, która w San Francisco np. nigdy nie jest wyższa od 100 stopni Fahrenheita i niższa od 29 stopni. W południowej Kalifornii, jak w Los Angeles lub San Diego, jest jeszcze cieplej. Panuje tam wieczne lato. Kalifornia ma najpiękniejszy klimat na ziemi.

Nie chce się wierzyć, że wspaniała roślinność kalifornijska jest dziełem rąk ludzkich — a jednak tak jest. Jeszcze w XVIII-ym wieku była tu jedna wielka pustynia. Dopiero w pierwszej połowie zeszłego stulecia zmudne prace nawadniające pionierów i kolonizatorów amerykańskich przekształcały ją w obfitą w bogactwa mineralne, lecz jałową pod względem flory krainę świętego Franciszka (w drugiej połowie XVIII-go wieku przybyli tu, w ślad za hiszpańskimi i angielskimi wyprawami badawczymi, Franciszkanie założyli na wybrzeżu Pacyfiku kilka osad — m. in. dzisiejsze miasta San Diego i San Fran-

isco) i święto-odkrytego (1848) błyszczącego metalu, którym święty ten (nie jego późniejsi wyznawcy!) tak pogardzał, w żyzną i kwitnącą oazę. Każde drzewo, każdy krzew zasadzone zostały sztucznie — a wspaniały Golden Gate Park w San Francisco jest owocem, stosunkowo niedawnym, pracy i pieniędzy jednego człowieka — kalifornijskiego milionera i działacza społecznego Mac Larena, który — już jako 90-letni starzec — osobiście sadził drzewka i hodo-wał kwiaty.

Najpiękniejszy widok świata

Golden Gate — „Złota Brama” — to szeroki na dwie mile, naturalny kanał łączący Ocean Spokojny z zatoką (San Francisco Bay) i obmywający od północy półwysep, na którym zbudowane jest miasto. Legenda głosi, że przez bramę tę zobaczyć można Chiny. W każdym razie przepływają przez nią okręty utrzymujące wymianę handlową Ameryki ze Wschodem, jak również Australią i Europą, a w twierdzeniu mieszkańców San Francisco, że widok na Złotą Bramę jest najpiękniejszym widokiem na całym świecie jest nie tak wiele przesady, jak mogłoby się wydawać. Przed kilku laty prowadzono zawzięte spory o to, czy poprzez Złotą Bramę ma być przerzucony most, który miałby wprowadzić doniosłe znaczenie

komunikacyjne, ale zakładałby — zdaniem niektórych — dziewicze piękno krajobrazu. Most został w końcu wybudowany (w roku 1937) kosztem 32 milionów dolarów i stanowił ma, (jako t. zw. most wiszący), najwyższy wyraz techniki i estetyki. Jest rzeczywiście bardzo piękny i widok ogólny na Golden Gate nadal budzi zachwyt turystów i dumę Kalifornijczyków. Są oni, zresztą, dumni również z pewnej, bardzo istotnie malowniczej wyspki na San Francisco Bay — a fakt, że wsiadła się ona niedawno na świat cały krwawo stłumionym buntem więźniów Alcatraz (ta rajska wyspka — to właśnie jedno z najpiękniejszych widoków amerykańskich — Alcatraz) jedynie dumę tę powiększa.

Most nad zatoką Bay

San Francisco szczyci się jeszcze jednym mostem, najdłuższym ponoć na świecie — poprzez San Francisco Bay. Most ten łączy miasto z Oakland — równie dużym miastem będącym dla San Francisco tym, czym dla Warszawy Praga — i liczy osiem i pół milii długości. Kosztował 77 milionów dolarów! Obecnie projektowana jest budowa drugiego, wiszącego mostu nad zatoką.

Dla przybyśa jednak ze wschodu (który tak jak ja przebył — wyruszywszy z New Yorku czyli z brzegu Atlanty-

ku — ponad 3.000 mil poprzez równiny i góry Pensylwanii, Indiany, Iowy, Nebraska, Wyoming, Newadę, poprzez porybrzeże jeziora Michigan, krainę cowboyów, miasto mormonów nad martwym jeziorem) i szczyty Sierra Nevada) miasto San Francisco, ten największy na świecie port nad Pacyfikiem, jest przede wszystkim — jako całość — zjawiskiem olśniewającym w swej niezwykłej malowniczości i w swym ujmującym, naturalnym pięknie. Zmęczono nowojorskimi drapaczami chmur i szablonową architekturą innych wielkich miast amerykańskich czy z rozkoszą spoczywają na cudownych, nie nużących w swej różnorodności, a przecież w większej części ultra - modernistycznych konturach will i pałaców San Francisco. Cudowne położenie, obfitość przestrzeni i zieleni, tętniące niefałszowaną egzotyką dzielnic (jak np. „Chinatown” — stara dzielnica chińska) — to wszystko każe przypuszczać, że San Francisco jest rzeczywiście jednym z najpiękniejszych miast — jeżeli nie

1) Salt Lake City — miasto nad jeziorem Great Salt Lake, którego wody zawierają 7 proc. soli. Życie organiczne w tych wodach nie istnieje, dlatego Great Salt Lake nazywają popularnie „marmym jeziorem”. O tym pięknym i obfitującym w ciekawe zabytki miejscu, założonym w połowie zeszłego stulecia przez religijną sektę mormonów, może napisać osobno.

świata, jak tego chcą lokalni patrioty — to w każdym razie Ameryki).

Ja jednak zatrzymałem się w Berkeley, uroczym miasteczku w sąsiedztwie Oakland. Tu nie ma reprezentacyjnych gmachów i wspaniałych pałaców, choć wielka ilość neonowych reklam (nie brak ich w najbardziej zapadłych amerykańskich osadach) na głównych ulicach czyni wieczorem wrażenie, że jest się w dużym mieście. Berkeley, siedziba University of California, jednej z największych i najlepszych uczelni amerykańskich, jest typowym miastem uniwersyteckim — podobnie jak Easton lub Cambridge. Amerykańskie uniwersytety tworzą zawsze odrębne kompleksy zabudowań, otoczone z reguły parkami, ogrodami i placami sportowymi — i siedzibą ich są najczęściej zupełnie małe i niepozorne miejscowości. Dopiero z biegiem czasu, w miarę rozwoju uniwersytetów, rozwijają się również i te miasteczka. Nigdy jednak nie nabierają cech wielkomiejskich i zawsze mają w sobie coś z ciszy uniwersyteckich pracowni i z atmosfery naukowego skupienia.

Eugeniusz Żytomirski

2) Nie mówię, oczywiście, o centralnych dzielnicach handlowych i rozrywkowych, czyli o samym środku miasta, które — jak we wszystkich miastach amerykańskich (z wyłączeniem jednego chyba Waszyngtonu, stolicy państwa) — jest dość niedbałe zabudowane, bałastowe i — brudne.

Z polskiego Wybrzeża

Pod patyną germańską kryje się polskość Oliwy

Oliwa, we wrześniu.

Dobrze się stało, że Wybrzeże narazie otrzymało dogodnie położenie kolejowe, samochodowe i wodne z zapleczem Polskiej Śródlądowej. Udogodnienia komunikacyjne po pierwsze zwiastują gospodarczo Wybrzeże z resztą kraju, a po drugie stworzyły z Gdańska, Oliwy, Sopotu i Gdyni jedną całość organizacyjną, kompleks wielko-miejsko-leśnikowo-wodny. Z Oliwy i Sopotu jeżdżą się do Gdańska i Gdyni tak, jak powiedzmy, z Żoliborza warszawskiego na Pragę.

Na peronach stacyjnych, w pociągach, w autobusach panuje atmosfera swojskości, a że element warszawski przeważa, więc i nastroj, panujący w tych stronach, nie odbiega od nastroju stolicy.

Właśnie ta stołeczność jest cechą charakterystyczną tego odcinka Wybrzeża. Nie ma tu nic z zaścianka. — Słusznie ktoś nazwał ten skrawek polskiego Wybrzeża naszą Riwierą. Związka Oliwa i Sopot nie zniszczone prze-ważnie, ładnie zabudowane, malowniczo położone pomiędzy pięknie zalesionymi wzgórzami a zatoką Gdańską, są dziś ozdobą naszego Wybrzeża.

Sopot czy Oliwa

Moznaby długie spory toczyć, kemu należy się palma pierwszeństwa Sopotowi, czy Oliwie, ale pod jednym względem Oliwa ma młodzieżową przewagę — mam na myśli ślady dawnej polskości Oliwy. Nie potrzeba wspominać ani po-

koja oliwskie (1660), ani konych wydarzeń historycznych. Wystarczy przejść się po Oliwie. Polskość jej, zachowana w zabytkowych już dziś budowlach, aż bije w oczy.

Budownictwo nowej, młodej Oliwy jest niemieckie — może one nam podobać się, albo nie. Ale ileż jest w Oliwie domów starych, pamiętających czasy przedrozbiorowe. Domów, dziwnie nie pasujących do poniemieckiego otoczenia domów, budowanych w „polskim stylu”, domów takich, jakie widuje się i pod Krakowem i pod Kielcami i pod Lublinem. I te stare budowle w ziemię częstokroć wrosły, z ganczkami o charakterystycznych filarkach i dachach wołają o polskiej przeszłości Oliwy.

Lecz jeśli się mówi o budownictwie i przeszłości, to także nie wspomnieć o katedrze oliwskiej i oliwskim parku, rozciągniętym u progu świątyni. One to najbardziej dają świadectwo przeszłości.

Początki budowy katedry sięgają zamierzchłych czasów XII wieku (r. 1170). Dokument pisany, dotyczący tego faktu, datowany jest z r. 1178 i mówi o darowiźnie ziemi Ojcom Cystersom przez księcia pomorskiego Sambora, który też w tym akcie udzielił pozwolenia na budowę świątyni. Cystersi przybyli do Oliwy z Pełplina, a oprócz nawracania poświęcał się pracom wodno-melioracyjnym — budowali młyny i osuszali Żuławy.

Katedra oliwska doświadczyła na sobie zmiennej kolei losu. Oto np. już w latach 1224—1236 napadali na nią pogańscy Prusowie, zaś 25 marca 1350 roku spłonęła doszczętnie wraz z klasztorem. Wcześniej, bo w roku 1206 Oliwa została włączona w skład państwa Zakonu Krzyżackiego i dopiero po zwycięstwie grunwaldzkim w 1410 r. wróciła do Polski.

Niesforzni Husyci w roku 1433, oblegając Gdańsk, plądrują Oliwę i niszczą świeżo odbudowany klasztor. W roku 1460—1463 zamieszkują Oliwę rycerze Kazimierza Jagiellończyka, co jest w związku z kampanią wojny trzydziestoletniej. W roku 1462 jeden z tych rycerzy, Jan Szalski, bierze udział w decydującej bitwie tej wojny pod Żarnowcem.

W 1577 r. po wstąpieniu na tron króla Stefana Batorego, Gdańszczanie oburzeni odmową zatwierdzenia pewnych przywilejów, napadli na oliwską katedrę i ziupili ją. Ale w tymże roku napastnicy byli zmuszeni do złożenia hołdu Batoremu w Malborku i do wynagrodzenia pokrzywnym szkód, podpisując kontrybucję.

Za panowania Zygmunta III w roku 1603 opaci oliwscy dostają od króla przywilej noszenia infuły i pastorału. W 1626 Szwedzi rabują klasztor oliwski, a z r. 1645 pochodzi legenda o Chlebie Pańskim, który po dotknięciu go przez szwedzkiego żołnierza obrócił się w kamień.

W r. 1697 — do Oliwy jeździła i chwilowo rezydował w niej konkurent Augusta II, książę Bourbon. W roku 1709 nawiedziła Oliwę ostatni raz wielka zaraza.

Natomiast w roku 1749 specjalista organomistrz Jan Michał, Cysters, znany z pięciolatniej podróży po Europie, rozpoczyna budowę organów o 16 tysiącach piszczałek, trwającą z przerwami trzydzieści lat.

W latach 1752—1756 wybudowali Cystersi wspaniały pałac klasztorny, zamieniony później na siedzibę biskupa

i muzeum. Ale to w roku 1831 następuje oficjalne skasowanie klasztoru.

Już od pierwszego rozbioru nabożeństwa dla Polaków były odprawiane jedynie w kaplicy Matki Boskiej. Poza-tem należy wspomnieć, że od r. 1681 polscy pielgrzymi, wyruszający na Kalwarię Wejherowską, ubierali się na czerwono, aby się odróżnić od niemieckich pątników, ubierających się na niebiesko.

Przyrost ludności

W wieku XVIII Oliwa była osadą większą niż Sopot, bo liczyła 484 mieszkańców i 70 gospodarstw, Sopot zaś posiadał zaledwie 283 mieszkańców w 36-ciu gospodarstwach.

W końcu XIX wieku ludność Oliwy wzrosła do 4 tysięcy, w roku zaś 1914 było już w niej 14 tysięcy mieszkańców, a podczas drugiej wojny światowej miała już ich 17 tysięcy.

W oświech to odległych czasach, gdy katedra oliwska po licznych upadkach niejednokrotnie odradzała się, aż nabrała ostatecznej formy pięknej świą-

Los w domu —

Fortuna u progu.

Mając bowiem los do 48-mej loterii klasowej, możesz wygrać jedną z poniższych wygranych:

główna wygrana —	1.000.000 zł.
6 wygranych po	500.000 „
38 „ „	100.000 „
80 „ „	50.000 „
145 „ „	20.000 „
533 „ „	10.000 „

Ogółem wyciągniętych będzie z kuli 48.000 wygranych na sumę 62.000.000 zł.

Ciągnięcie I-szej klasy już 14-go brn. (PAP) 3999

tyni w stylu starego gotyku, wtedy to w pobliżu jej założyli Cystersi piękny park, który przetrwał do dni dzisiejszych, rozrósł się i nabrał majestatu starość.

Dziś park oliwski wraz z ogrodem botanicznym budzi zachwyt zwiedzających. Niestety, przeciętnie mieszkańcy Oliwy, a tym bardziej przypadkowy turysta, nie bardzo się mogą roznąć w nieprzełiczonych gatunkach kilkuset letnich drzew.

Wracając do samej katedry, przypomnieć trzeba ostatnie koncerty na organach, transmitowane z niej na cały kraj przez Polskie Radio. Te koncerty muzyki religijnej cieszyły się ogromnym powodzeniem, gromadząc wiele tysięcy wzruszonych słuchaczy. Dawniej do „kalikowania” na tych organach używano aż trzydziestu ludzi, dziś zastosowanie energii elektrycznej oproficło sprawę.

Powyżej przytoczone suche fakty i daty z dziejów Oliwy i jej katedry, na- pozor suche, mają swoją wymowę. Świadczą one o polskość Oliwy. Na innych polaciach Ziemi Odzyskanych wiele jest podobnych miejsc, gdzie starodawna polskość również się kryje pod patyną germańską.

Z całej Polski

Warszawa. 8. IX. 1946. W związku z tym, że w Warszawie zostały w całości zniszczone wszystkie tereny w handlu zwierzętami, rzeźniami, mięsem i przetworami mięsnymi. Od chwili wejścia w życie tego zarządzenia wszystkie osoby fizyczne i prawne, posiadające odpowiednie uprawnienie przemysłowe mają prawo bez jakiegokolwiek specjalnych przepustek, czy zezwoleń handlować, względnie transportować zwierzęta rzeźne i mięso. Zadanie takich zezwoleń przez władze jest bezpodstawne.

Warszawa. W wyniku kilkunastu obrad w Paryżu, władze kolejowe Polski i Francji zdecydowały uruchomić bezpośrednie pociągi ekspresowe Warszawa — Paryż z dniem 7 października br. Pociągi te kursować będą przez Katowice—Pragę—Pilzno—Cheb.

Królewszczyzna. (Kor. wł.). W ostatnią niedzielę w gminie Królewszczyzna w pow. Zgorzeleckim obchodzono dożynki. W uroczystościach wzięli udział przedstawiciele władz i licznie zebrana ludność okoliczna. Wskazywano na plony i plony, a także na symbolikę pracy rolnika. (Ma).

Łódź. Ostatnie uruchomienie zostały Państwowe Zakłady Lniarskie „Wawel” w Gierzyczach Pustych koło Wąbrzycha. Na terenie fabryki mieścił się w czasie okupacji obóz koncentracyjny.

Z chwilą puszczenia w ruch przedziałni zakłady zostały usamodzielnione i przede, potrzebną do produkcji wyrabia się na miejscu. Prócz tego czynną jest już ręczna cześćalnia lnu.

Lublin. Związek Inwalidów Wojennych w Lublinie otrzymał przydział kilku budynków na terenie znanego uzdrowiska w Nałeczowie.

Bydgoszcz. Zarząd Miejski w Bydgoszczy przekazał „Filmowi Polskiemu” w Łodzi dwa krótkometrażowe filmy o Bydgoszczy. Filmy te nakręcone przed wojną przedstawiają szereg obiektów, zniszczonych przez okupanta, jak kościół Jezuitów, pomnik Sienkiewicza, pomnik Powstańców Wielkopolskich i t. p. Uratowane przed wojennymi obrazami miasta zostaną wmontowane w film o Wystawie Bydgoskiej.

Bydgoszcz. Ze względu na przepelnienie nocnych pociągów pośpiesznych Warszawa — Gdynia przez Toruń — Bydgoszcz, władze kolejowe uruchomiły na linii Warszawa — Bydgoszcz dodatkowy pociąg pośpieszny z odjazdem z Bydgoszczy o godz. 0.25 (przyjazd do Warszawy o godz. 7.30), a z Warszawy o godz. 18.50 (przyjazd do Bydgoszczy o godz. 23.00).

Gdynia. Na granicy powiatu malawskiego i malawskiego funkcjonariusze Bezpieczeństwa zlikwidowali groźną bandę, która między innymi na na szmientu mordowała na osobie Zbigniewa Kozłowskiego. Podczas akcji zginął herost

bandy Bukowa i Bogdański pseud. „Burza” i inni członkowie bandy. Poza tym władze Bezpieczeństwa ujęły 3 członków bandy: Antoniego Lewandowskiego, pseud. „Wilki”, Zbigniewa Baka oraz Bolesława Szczepkowskiego.

W 1945/46 r.

Statystyka szkolnictwa powszechnego

Warszawa (PAP.) Według danych Głównego Urzędu Statystycznego dotyczących szkolnictwa powszechnego w roku szkolnym 1945/46, na terenie całej Polski czynnych było 18.423 szkół powszechnych, z czego 2.098 przypada na szkoły w miastach, 16.325 na szkoły wiejskie. Ogólna liczba uczniów szkół powszechnych wynosiła 3.004.007, z czego 843.829 uczniów szkół miejskich i 2.160.178 uczniów szkół wiejskich.

Na terenie ziem dawnych ilosc szkół wynosiła w roku szkolnym 1945/46 — 15.428. Ilość uczniów wynosiła 2.680.869.

Na Ziemiach Odzyskanych: Ilość szkół powszechnych wynosiła 2.995. Liczba uczniów — 523.183.

Miasto stołeczne Warszawa posiadało 100 szkół powszechnych, w których uczęszczało 45.681 uczniów. Woj. warszawskie liczyło 1.925 szkół powszechnych (332.205 uczniów). Woj. łódzkie liczyło 1.596 (266.675 uczniów). Woj. kieleckie — 1.338 szkół (240.032 uczniów). Woj. lubelskie — 1.613 szkół (241.541 uczniów). Woj. białostockie — 1.091 szkół (124.122 uczniów). Okr. Mazury — 248 szkół (20.322 uczniów). Woj. gdańskie — 731 szkół (89.709 uczn.). Woj. pomorskie — 1.429 szkół. Liczba uczniów wynosiła 220.997. Okr. Pomorze zachodnie — 380 szkół. Liczba uczniów — 26.736. Woj. pomorskie — 2.587 szkół, uczniów 353.511. Okr. Śląsk Dolny — 762 szkoły. Liczba uczniów — 57.032. Okr. Śląsk Opolski — 773 szkoły. Liczba uczniów — 151.168. Woj. śląskie — 764 szkoły, uczniów — 227.714. Woj. krakowskie — 1.664 szkoły, uczniów — 329.298. Woj. rzeszowskie 1.800 szkół, uczniów 280.784.

Czytelnicy piszą...

Jeszcze o żołnierzach powracających z zagranicy

W związku z naszą notatką pt. „Znieść opłaty rehabilitacyjne dla żołnierzy powracających z zagranicy” otrzymaliśmy szereg listów skarżących się na uciążliwość przepisów rehabilitacyjnych tzw. „trójkę” i „czwórkę”. Oto wyjątki z tych listów:

W Anglii informowano nas o automatycznej rehabilitacji. Poniżej przytaczam wyjątek ulotki urzędowej, rozdawanej przez władze wojskowe w kwietniu br.: „Osoby poprzednio zamieszkałe na terytoriach przyłączonych do Rzeczypospolitej, zaliczone do grupy trzeciej i czwartej, będą automatycznie zrehabilitowane, podczas gdy osoby włączone przez władze niemieckie do grupy drugiej lub pierwszej będą musiały przeprowadzić swoją rehabilitację na drodze sądowej”.

Informator nasz kończy list uwagą, że odnośnie Starostwo nie honoruje wyżej cytowanego oświadczenia rządowego.

Inny z naszych Czytelników pisze: „Ślusne są uwagi „Dz. Zach.” na temat zniesienia opłat rehabilitacyjnych. Zdaniem bowiem, że od żołnierzy kilkakrotnie zaszczytnie wyróżnionych i odznaczonych za dzielność, dziś wymaga się zapłaty za manipulację rehabilitacyjną. To chyba nie jest w porządku”.

A wreszcie inna strona medalu omanianego zagadnienia. „...aczkolwiek jestem już w kraju kilkanaście tygodni, nie mogę otrzymać ani kart żywnościowych, ani posady. A przecież chcę pracować i uciec. W Polsce zaś brak jest ludzi fachowych. Czy przynajmniej nie byłoby wskazaniem przypisać owe czynności rehabilitacyjne, skoro nie da się ich znieść. Grozi mi bowiem zupełnie nie zasłużona nędza”.

Uwagom powyższym trudno jest odmówić słuszności.

Z sali sądowej w Katowicach

Zbir hitlerowski w roli repatrianta

Katowice. Specjalny Sąd Karny w Katowicach zajmował się w dniu wczorajszym sprawą Ignacego Kochiwszcuka z Podburza, pow. Tarnowski, oskarżonego o działanie w czasie okupacji na szkodę ludności polskiej.

Oskarżony, jeszcze w czasach przedwojennych znany z wrogiego ustosunkowania się do ludności polskiej, po wkroczeniu wojsk niemieckich do Tarnopola ochotniczo zgłosił się do armii niemieckiej, biorąc udział w aresztowaniach i w rozstrzelaniach Polaków. Za swą „gorliwą” służbę otrzymał stopień kaprala oraz wysokie odznaczenie. Po ukończeniu wojny ukrył się przezornie na terenach Ziemi Odzyskanych. O bezczelności jego świadczy fakt, że ubiegł się nawet o przydział gospodarstwa poniemieckiego, jako rzekomy repatriant. Znajomi z Tarnopola rozpoznali zbira hitlerowskiego i oddali go w ręce organów bezpieczeństwa.

W wyniku rozprawy skazano Ko-

Racibórz. Znaczący twierdzą — nie bez przesady — że zniszczenia Raciborza w czasie działań wojennych wyniosły 80%. Śródmieście to kupy gruzów i szkieletołów domów spalonych lub uszkodzonych, przedmieścia również dotknięte zostały pożogą wojenną.

W maju ub. r., bezpośrednio po działaniach wojennych, stan rzeczy w mieście był wprost opłakany. Miejscowej ludności było stosunkowo mało, natomiast codzieli trwał napływ ludzi z innych stron kraju, żadnych łupu, wszelkiego typu kanciarzy i nierobów, którzy przychodzili, grabili i wywozili to wszystko, co nie zniszczył ogień i co przedstawiało jako taką wartość. Smutny to obraz, ale prawdziwy. O uczciwej pracy wśród tych ludzi nikt nie myślał, bo to było nielatywne i nie popłacało.

W czasie tego chaosu zjawia się w Racibórz pierwsza ekipa ludzi, wyznaczona do objęcia administracji państwowej czy samorządowej. Nie wielu tych ludzi, przybyli z różnych stron kraju: ze Śląska, byleby Kongresówki i Małopolski, wszyscy z myślą służenia Polsce na Ziemiach Odzyskanych, a w szczególności zaś prawie zupełnie zniszczonemu Racibórzowi i jego polskiej ludności.

Nieliczna garstka tych ochotników, mimo położenia bez wyjścia, zabrała się do pracy. Stanęli na swych posterunkach urzędniczym i pracownicy państwowi i samorządowi, aby w silne dno nie ująć administrację i pracować nad uporządkowaniem rozkiełzanych stosunków w mieście. Obok nich stanęli w jednym szeregu kolejarze i pocztowcy.

chiwszcuka na 12 lat więzienia, utratę praw obywatelskich i konfiskatę majątku.

Z kolei ten sam Sąd zajmował się sprawą Wiktora Hartmanna z Zabrze, który w czasie okupacji, zajmując stanowisko sztygara na kopalni „Parys”, zmuszał robotników groźbami zejścia do obozu koncentracyjnego oraz biciem do pracy ponad normę ustawową, by podwyższyć wydajność kopalni. Sąd skazał go na trzy lata więzienia, utratę praw obywatelskich i konfiskatę majątku.

Również Jan Szymczek z Katowic, który już przed wojną był gorliwym wyznawcą narodowego socjalizmu dał się w czasie okupacji we znaki robotnikom polskim. Pracuje jako majster w hucie Katarzyna w Zagłębiu Dąbrowskim, znęcał się nad podwładnymi pracownikami, bił i kopał robotników, użył narodu polski. Sąd skazał go na 4 lata więzienia, utratę praw obywatelskich i konfiskatę majątku. (N)

Przełamać trzeba wszystkie trudności

Racibórz dąży do poprawy całokształtu życia

do przywrócenia i usprawnienia komunikacji, dalej kupcy, rzemieślnicy, przedstawiciele wolnych zawodów oraz fachowcy do uruchomienia fabryk i innych ważniejszych warsztatów pracy.

W jakich warunkach odbywała się praca tych wszystkich, trudno powiedzieć w ramach artykułu. Wystarczy stwierdzić, że pracowali w warunkach najwzrostywniejszych, często bez ciepłej strawy, bez kawałka chleba oraz bez jakiegokolwiek regularnego wynagrodzenia. Ich spartańska praca wzbudzała podziw i uznanie powszechne.

Pierwsi pionierzy raciborscy zasłużyli sobie na uznanie. Z niczego dokonali wielu rzeczy istotnych, z wielką korzyścią dla miasta i jego mieszkańców. Administracja państwowa i samorządowa funkcjonowała, ruszyły koleje i poczta, miasto otrzymało wodę i światło, ruszyły fabryki, zakłady użyteczności publicznej i inne warsztaty pracy; powstały spółdzielnie, sklepy towarów pierwszej potrzeby, różne warsztaty rzemieślnicze a nawet i banki. Wreszcie osiadł w mieście aptekarz, lekarz, adwokat oraz przedstawiciele innych wolnych zawodów.

Wszystkie przemiany i zdobycze osiągnięto na terenie miasta zawsze z pomocą czy choćby z życzliwym popar-

ciem Zarządu Miejskiego. Nie ma nic takiego, co byłoby się stało lub też powstało bez jego współdziałania.

Mimo braku finansów, najważniejszego czynnika w gospodarce miejskiej, rezultaty pierwszego roku sprawozdawczego muszą zadowolić każdego obywatela. Niewątpliwie w normalnych czasach i warunkach dałoby się zrobić więcej. Jeżeli jednak chodzi o Racibórz trzeba wciąż pamiętać, że jest to miasto niemal zupełnie zniszczone, bez poważniejszych dochodów i zapomóg ze strony nadrzędnych czynników.

Do zupełnego usprawnienia całokształtu życia w mieście Raciborza jest konieczne uruchomienie dalszych fabryk i innych warsztatów pracy, w których znalazłby pracę i chleb wszyscy, którzy dotychczas nie mają żadnego ani drugiego. Poza tym należy się zabrać do intensywniejszej uprawy wsi i równocześnie usprawnić transport tak, by całe zbiorze można wywieźć szybko i tanio do ośrodków przemysłowych. Wreszcie należałoby przyjąć z pomocą ogrodnictwu i rolnictwu, by wreszcie mogło usunąć szkody wojenne i przystąpić do normalnej uprawy produktów ogrodowych i rolnych. Tutaj jednak nie obejdzie się bez pomocy czynników rządowych. (Fr. G.)

Zespoły świetlicowe na Dożynkach Śląskich

Wartościowe nagrody za wstępy solowe i zespołowe

Opole (ZAP). Na dożynkach w Opolu, które odbędą się jak wiadomo w dniach od 14—15. bm., wezmą udział liczne zespoły świetlicowe z innych powiatów Śląska Opolskiego. Zespół świetlicy z Wójtowej Wsi odegra sztukę pt. „Wesele Śląskie”. Uczestnicy wyjeżdżają do Opola specjalnymi pociągami w strojach regionalnych.

Z powiatu bytomskiego przyjedzie do Opola kilka zespołów: Świecica Huty „Bobrek” w Bobrku wysła 48 osobowy chór i orkiestrę, składającą się z 30 osób. Z gminy Mikuliczycze wyjedzie zespół 200 osobowy, w czym 100 koszyńców w mundurach, (Zw. Weteranów Powstań Śląskich) i 100 osób w strojach regionalnych. Szkoły Rolnicze w Stolarzowicach i Wieszowej wysyłają chór 30 osobowy i korowód dożynkowy, składający się z kilkudziesięciu osób. Spółdzielnia Zbrostawice wyjedzie ze specjalnym kioskem, pomysłowo zaінstalowanym na wozie ciężarowym. — Z gminy Zbrostawice wyjedzie również zespół w strojach regionalnych. Wszystkie oddziały Zw. Samopomocy Chłopskiej na terenie Śląska przygotowują delegację na dożynki opolskie.

Przewidziane są wartościowe nagrody za najlepsze popisy teatralny inscenizacyjny, muzyczny (zespołowy i solowy), wokalny, taneczny, deklamatorski, za najlepszą grupę regionalną, najpiękniej-

szy strój regionalny jednostki, wieniec dożynkowy, kiosk spółdzielczy itp.

W czasie dożynek rozdzielone zostaną znaczne premie między najlepszych rolników, zarówno spośród ludności autochtonicznej jak i repatriantów w sumie 5,5 mil. zł.

Społeczna służba zdrowia

Zjazd rejonowych pełnomocników PCK

Katowice. W Katowicach odbył się zjazd pełnomocników rejonowych P. C. K. z terenu województwa śląsko-dąbrowskiego. Wziął w nim udział prezes Zarządu Głównego P. C. K. dr. K. Skłiewicz, delegat na Konferencję Ligii Międzynarodowego P. C. K. w Oksfordzie i Genewie. Patrona PCK, Marszałka Rola-Zymierskiego, reprezentował p. dr. Wotyński.

Posiedzenie zabrał Pełnomocnik Z. G. p. dr. Schebesta, który złożył następnie sprawozdanie z całokształtu działalności Okręgu oraz przedstawił ramowy program pracy na przyszłość. Z kolei poszczególni pełnomocnicy złożyli krótkie sprawozdania z działalności swoich rejonów.

Wspólną bolączką wszystkich rejonów jest brak odpowiedniego taboru sanitarnego do przewożenia chorych w nagłych wypadkach. Niemniej silnie podkreślana była kwestia szkolenia fachowego personelu, w organizowanych we własnym zakresie, szkółach i kursach oraz sprawa jak najrychlejszego uzupełnienia środków finansowych dla potrzeb rejonów.

Przebieg diagramów i wykresów wskazuje na znaczny rozwój poszczególnych ośrodków w porównaniu z rokiem ub. i latami przedwojennymi. Liczba członków Kół Młodzieżowych tylko w okręgu katowickim osiągnęła w czerwcu b. r. cyfrę 45.000, a zwyczajnych członków wspierających 90.000.

Akcja zbiórkowa postawia jeszcze w wielu rejonach dużo do życzenia i wynosi np. przeciętnie w Sosnowcu 13 zł

Jedyna placówka w Polsce

Wytwórnia aparatów roentgenowskich w Łodzi

Łódź. (PAP) Państwowa Wytwórnia Aparatów Roentgenowskich i Elektromedycznych „Elektrosan” w Łodzi, która została uruchomiona w lutym 1945 roku, jest jedyną tego rodzaju placówką w Polsce.

W 1945 r. wytwórnia otrzymała pożyczkę inwestycyjną w wysokości 100 tysięcy zł, przy czym wartość produkcji w tymże roku wyniosła 1,5 miliona złotych. Wytwórnia nastawiona jest na produkcję specjalną, która ma zaspokajać potrzeby lecznictwa rentgenologicznego i fizyko-terapii. Od początku swej działalności wytwórnia uruchomiła około 110 pracowni roentgenowskich i elektromedycznych na terenie całego kraju, oraz zaінstalowała całkowicie nową pracownię w SZPU w Pabianicach. Obecnie wytwórnia przygotowuje się do rozszerzenia produkcji. W tym celu otrzymała ona w br. dalszą pożyczkę inwestycyjną w wysokości 1,5

miliona zł, umożliwiając zakup nowych maszyn i aparatów. Dotychczas w wytwórni zatrudnionych było 30 pracowników, obecnie stan zatrudnionych wzrósł do 150 osób.

Sekcje sportowe, kursy, obozy

Polska YMCA przy pracy

Warszawa. (SAP) Polska YMCA przy stała do uruchomienia ośrodków YMCA w Jeleniej Górze, Wrocławiu, Gdańsku, Gdyni, Poznaniu i Częstochowie.

Na sezon jesienno-wiosenny YMCA w Warszawie kompletuje sekcje sportowe gier ruchomych, celem międzyklubowego współzawodnictwa. W tym też okresie założony zostanie fundament pod budynki przystani nad Wisłą.

W dziedzinie oświatowej, poza kur-

Kronika lokalna

Katowice. Zarząd Polskiego Związku Zachodniego Koło Katowice — Śródmieście zawiadamia, że przystąpił do rejestracji osób, należących do polskiej ludności autochtonicznej, które zostały:

- 1) ewakuowane przez armię niemiecką w okresie jej cofania się podczas ofensywy Armii Czerwonej w roku 1945.
- 2) Wywiezione przez władze radzieckie na terytorium ZSRR i terytorium okupacji sowieckiej w Niemczech i tam przebywają na robotach przymusowych, lub obozach pracy.
- 3) dostały się do niewoli Armii Czerwonej, angielskiej, amerykańskiej i przebywają w obozach jeńców.

Przy rejestracji należy podać: 1. Imię i nazwisko wywiezionego; 2. Data i miejsce urodzenia; 3. Imiona rodziców; 4. Zawód; 5. Miejsce zamieszkania; 6. Miejsce pobytu; 7. Ewntl. data i miejsce ostatniej wiadomości; 8. Imię i adres rodziny poszukującej.

Rejestracja odbywa się w P. Z. Z. Koło Katowice — Śródmieście przy ulicy Powstańców 43, od godz. 8-mej do 15-tej każdego dnia. Termin rejestracji, do 30 września br.

Katowice. Zarząd Powiatowy i Miejski Związku Uczestników Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację w Katowicach zawiadamia, że począwszy od 1 września urządzą w Wojewódzkim Domu Kultury przy ul. Francuskiej 12, pokój nr. 14.

Pszczyna. W czasie od 1. czerwca do 31. sierpnia br. zanotowano w Pszczynie 54 wypadki urodzin w tym 33 chłopców i 21 dziewcząt. Zgonów było 45, w tym 25 płci męskiej a 20 płci żeńskiej. Ślubów zawarto 27. (jt.)

Świętochłowice. Młodzież robotnicza, kształcąca się w szkole przemysłowej i zawodowej dokształcającej przy hucie „Florian” w Świętochłowicach, we własnym zakresie dokonała remontu po mieszczeń szkolnych, jak również wykonała urządzenie wnętrza. Uczniowie są twórcami szeregu wykresów, które przysyłamy kadrom młodzieżowym służąc będą do pomocy w nauce

od członka, w Katowicach natomiast tylko 5,30 zł. Przedsiębiorstwa państwowe dobrowolnie opodatkowały się na P. C. K.

Jedną z najbliższych prac P. C. K. będzie zorganizowanie specjalnych kolumn do walki ze świerzbem na terenie Śląska opolskiego. Dla uzupełnienia funduszy, P. C. K. wypuścił znaczki dla rozprzedaży w kasach kolejowych, przy nabywaniu biletów.

Demokraci z Bielszowic przeciw zakusom na granice Polski

Katowice. W niedzielę, 8 bm. odbyło się zebranie członków Koła Stronnictwa Demokratycznego, na którym referat o sytuacji politycznej wewnętrznej i międzynarodowej, oraz o działalności Stronnictwa wygłosił Prezes Wojewódzki Odrodzenie.

W ożywionej dyskusji poruszono aktualne zagadnienia w mieście i w zakładach pracy, domagając się większego udziału SD w życiu publicznym. Zebrani postanowili powołać sekcję kobiecą oraz koło Związku Młodzieży Demokratycznej. Po licznych przemówieniach członków działaczy, reprezentujących wszystkie warstwy społeczne zaprotestowano przeciwko wszelkim zakusom na granice Rzeczypospolitej.

Samodzielne biskupstwo dla Śląska Czeskiego

Cieszyn (tel. wł.). Według doniesień „Hlasu”, prałat Onderek z Cieszyna Zachodniego, został zamianowany uprawnionym przedstawicielem biskupa dla czeskiej części biskupstwa wrocławskiego. Jest to pierwszy krok — jak podkreśla „Hlas” — do utworzenia samodzielnego biskupstwa dla Śląska czeskiego, które by się diecezjalnie pokrywało z granicami państwowymi. W ten sposób nastąpiło by całkowite uniezależnienie się diecezji śląskich (czeskich) od władzy przełożonej we Wrocławiu.

Pierwsi absolwenci Technicum w Bytomiu

Nowi technicy stanęli do pracy

Bytom. — Państwowe Technicum w Bytomiu w dniu 30 lipca b. r. wypuściło ze swych murów pierwszych absolwentów wydziałów technicznych z tytułem technika ruchu. Warto jest zaznaczyć społeczeństwu jakiego rodzaju są to ludzie, jakie przedstawiają wartości i braki. Jest to tam potrzebniejsze, że nie mówiąc już o ludziach nieorientujących się w zagadnieniach pracy w przemyśle, nawet doświadczonych fachowców, pracujących na odpowiedzialnych stanowiskach nie zdają sobie sprawy jakiego pracownika otrzymują, najczęściej oceniając go fałszywie i uprzedzając się do niego jeszcze przed poznaniem.

Obraz ten nie byłby zupełnym, jeśli nie uwypuklimy, że obecny technik ruchu, przed przyjściem do szkoły był robotnikiem, posiadającym ukończoną szkołę powszechną, lub rzadziej świadectwo ukończenia dokształcającej szkoły zawodowej, oraz co najmniej pięć latnią praktykę zawodową.

Z tym zapasem wiadomości stanął do pracy, celem zdobycia wyższego szczebla społecznego. Walczył z przeciwnościami różnorodnymi: trud-

ność opanowania matematyki, poprawnej formy języka ojczystego, przyswojenia jakiegoś zawodu, wzorów i definicji i co najważniejsze trudności nagiecia się do pracy umysłowej, lecz walczył, z uporem polskiego robotnika, niszcząc przeszłość jedną po drugiej i pisał się coraz wyżej, z coraz większym zrozumieniem tego do czego dąży.

Gdy jednego z nich, będącego na ostatnim kursie zapytano, czy nauczył się czegoś w szkole, odpowiedział: „Jeśli teraz wejdę do mojej fabryki gdzie pracowałem 12 lat, to tak jakby mi bleśno z oczu spadło. Dostępnym dla mnie, o czym nie miałem pojęcia że istnieje”.

Ta wypowiedź najlepiej świadczy o wartości tych „nowych kadr”. Wiedza techniczna teoretyczna, w połączeniu z wiedzą techniczną, zdobyta w czasie pracy w fabryce, wytwarzają pewną wartość, która pozwala rokować, że nowe obowiązki i zadania będą wykonane, a jeśli obowiązki te i wszelkie trudności z nimi związane będą z taką zaciętością zwalczane jak w szkole — zwycięża napewno, a wynikiem tego zwycięstwa będzie uznanie dla nich świata technicznego.

Mają jednak i braki — trudność szybkiego myślenia, jeszcze ta niepewność czy zagadnienie powierzone do rozwiązania rozwiązane jest dobrze, nie całkowite opanowanie pewnych zagadnień, lecz tu powinni spotkać się z pomocą własnie weteranów techników i jeśli pomocy tej doznają szybko nabiorą pewności, że są ludźmi właściwymi na właściwych miejscach.

Sprostowanie

W numerze naszego dziennika 230 (544) z dnia 22 września br. w ogłoszeniu „Podziękowanie” na stronie 5-tej, wydrukowano mylnie nazwisko Mszczyski Kazimierz, które powinno brzmieć prawidłowo Uszczyński Kazimierz, co niniejszym sprostujemy. 3978

DZIAŁ OGŁOSZEŃ

Teatr i estrada

„PLECY” JURANDOTA W CHORZOWIE

W środę i czwartek (tj. dnia 11 i 12 września br.) o godz. 19.30 w teatrze miasta Chorzowa zostanie wystawiona aktualna komedia satyryczna Jerzego Jurandota pt. „PLECY”. Muzyka: P. Asia, śpiew: Kier. Artyst.: Jerzy Junoza.

„PLECY” JURANDOTA W „COLOSSEUM”

Przełożona dowcipem i satyrą komedia Jurandota pt. „PLECY” w wykonaniu artystów warszawskich i łódzkich z Szreterówną i Junoszą na czele, cieszy się zasłużonym powodzeniem. Wykonawcy zasypywani są huraganem oklasków przy otwartej kurtynie. Komedia ta grana będzie codziennie do

KONCERT ORKIESTRY JAZZOWEJ

W najbliższych dniach wystąpi z koncertem w sali Filharmonii w Katowicach doskonały zespół orkiestry jazzowej — „Tea-jazz”. Przyzwyczajony się, że orkiestra jazzowa to raczej tylko orkiestra taneczna. Dotąd bowiem nie mieliśmy w Polsce wielkiej orkiestry jazzowej o zdecydowanych ambicjach artystycznych.

Zespół „Tea-jazz” jest eksperymentem nie tylko na miarę polską, ale europejską. Składa się on z najlepszych muzyków, a program dokładnie o. pracownicy, wszystkie utwory specjalnie ciekawe instrumentowane dadzą słuchaczowi niesłychanie wiele efektów dźwiękowych.

Program tego wielkiego zespołu koncertowego uzupełniony jest występami artystycznymi. Kierownikiem zespołu jest Jerzy Gert. Występ zespołu „Tea-jazz”, orkiestry opartej na najlepszych wzorach amerykańskich wzbudzi niewątpliwie wielkie zainteresowanie.

Repertuar kin

REPERTUAR KIN ŚLĄSKO-DĄBROWSKICH od dnia 10.9.1946 r.

Katowice. Casino — Dwa rywal. Rialto — Janie pan stofer. Słońce — Wiosna nad Sekwaną. Światowid — Złota maska. Union — Maskarada. Złota — Skarb rodziny. Apollo — Jej pierwszy bal.

Będzin. Apollo — Sygnały. Nowości — Ojciec i dzieci.

Bytom. Bajka — San Demetrio. Bałtyk — A imię ich milion. Gloria — Czy Lucyś to dziewczyna. Chorzów. Apollo — Złoty kłosek. Cicha — Konflikt. Delta — Konflikt. Polonia — Krymlet chan. Śląsk — Strachy.

Częstochowa. Uciecha — Góra dzwoneczka.

Dąbrowa Ars. Wesoły program. Bajka — Było ich dwadzieścia.

Gliwice. Apollo — Skrzydlaty doręcznik. Bajka — Ostatnie ostrożeń. Casino — Snaga Din.

Lipiny. Colosseum — Serec matki.

Mysłowice. Adria — Czajajew. Piast — Doktor Kłbka.

N. Bytom. Patria — II program zbiorowy.

N. Włoc. Piast — Złachor.

Stalmanowice. Piast — Pewnej nocy. Tezza — Korona północy.

Sosnowiec. Młot — Świat się śmieje. Roky — Powód. Zagłębie — Doktor Murek.

Świętochłowice. Colosseum — Za siedmioma górami.

Symples. Polonia — Góra dzwoneczka.

Z udziałem delegacji z całej prawie Europy

Międzynarodowy Złot Młodzieży odbył się w Szczycie

Szczytno (kor. wł.). Ostatnio odbył się w Szczycie (dawniej Rucewo), I-y Międzynarodowy Złot Młodzieży Zw. b. Więźniów Politycznych. W Złocie wzięli udział, oprócz przedstawicieli wszystkich okręgów polskich, delegacji zagranicznych z całej prawie Europy. Zjazd otworzył pierwszy wiceprezes Zarządu Głównego p. Haupe oraz generalny sekretarz Zarządu Głównego inż. Łęcki.

Jako miejsce Złota wybrano zamek z XVIII wieku, którego piękne położenie i wyposażenie gwarantowało gościom wszystkie wygody. Poszczególne sekcje młodzieżowe, z różnych dzielnic Polski, przygotowały zjazd pod względem organizacyjnym, wykonując piękne dekoracje, wystawę pamiątek z lat hitlerowskich i eksponaty, mające zorientować gości w dzisiejszym granicach Polski i w historii Ziemi Odzyskanych. Specjalnie dobrze została zorganizowana sekcja artystyczna, która w szeregu pokazów regionalnych dała przekrój życia całej Polski. Ze szczególnie gorącym przyjęciem spotkały się pokazy tańców regionalnych, wykonywane z zapałem nie tylko przez Polaków, ale również przez Hiszpanów i Czechów.

W celu jak najszybszego przesyłania wiadomości zarówno w kraju jak i za granicą, Złot rozporządzał własną pocztą i własną rozgłośnią radiową, nadającą program, mogący specjalnie zainteresować uczestników zjazdu.

UCZESTNICY ZŁOTA

Młodzież, biorąca udział w Złocie, to dawni uczestnicy obozów hitlerowskich. Nikt dziś, patrząc na nich, nie powiedziałby, że przeżyli tak koszmarny

dnia. Jedynie eksponaty zebrane w pięknej sali rycerskiej, ozdobionej herbami polskich miast, świadczyły o ciężkiej przeszłości. Dziś to wszystko należy do przeszłości i b. więźniowie całą duszą oddają się zabawom i wycieczkom, zorganizowanym przez gospodarzy w celu zapoznania gości w pięknym przestarzałym polskim Śląsku.

W czasie zjazdu w Zamku znalazło pomieszczenie około 400 osób. Niestety, nie wszyscy przedstawiciele zagranicy przyjechali na czas, z powodu błędnego zrozumienia instrukcji. Opóźniła się delegacja francuska i rosyjska. Specjalną sympatią wszystkich cieszyli się dwaj przedstawiciele Hiszpanii republikańskiej, którzy przybyli z Paryża. Za wiązało się wiele trwałych przyjaźni, specjalnie między przedstawicielami Czechosłowacji, Szwecji i Norwegii.

PROBLEM JĘZYKOWY

Ciekawie rozwiązany został problem językowy. Jak porozumiewać się w takim różnorodnym zbiorowisku i jak ułatwić wszystkim zrozumienie obrazów scenicznych? Kierownictwo artystyczne z Leonem Piętrzkowskim na czele, wyszło bardzo szczęśliwie z tych trudności, przez położenie nacisku na stronę obrazową widowisk, doskonale zastosowane efekty muzyczne słowa, oraz przez ilustracje dźwiękowe. Muzyka, skomponowana specjalnie przez kompozytora Burego, budziła powszechny zachwyt.

Główną zasługą Złota było ponowne zjednoczenie młodzieży całego świata, młodzieży, która odnowiła swą przyjaźń w zupełnie zmienionych warunkach

życiowych. Oprócz tego goście z zagranicy wyjechali z nowym, właściwym zapasem wiadomości o Polsce i to nie tylko o Polsce z okresu okupacji, którą mieli możność poznać na podstawie eksponatów wystawy, ale i o Polsce dzisiejszej, pracującej w nowych warunkach.

Powrócili do swych krajów pewni, że w Polsce nie chodzi o ulicę przy słowach białe niedźwiedzie, że nie ma żadnego przymusu, prócz moralnego obowiązku pracy. Podażą za nimi w świat nasze tańce regionalne, którymi tak zachwycali się i nasze pieśni, których tak chętnie się uczyli. Widzieli Polaków w okresie ich cierpienia, a teraz zobaczyli w okresie pracy.

Maria Myrkówna

Niecodzienna uroczystość

100 lat browaru cieszyńskiego

Cieszyn. Browar cieszyński obchodził w pierwszych dniach września 100 lecie swego istnienia. Założony w roku 1846 przez arcyksięcia Karola, zwycięzcę spod Asperu, wstawionego w licznych bojach z Napoleonem, przetrwał po dziś dzień. Po ostatniej wojnie nie łatwo doprowadzić było ten wiekowy zakład do stanu z dnia dzisiejszego.

Browar posiada obecnie 82 pracowników i od stycznia wykonuje kontyngenty ponad normę. Dzięki uprzejmych poszukiwaniom, udało się dyrekcji odnaleźć wywiezione maszyny do fabrykacji beczek, tak, że obecnie browar prowadzi i tę gałąź produkcji.

Niecodzienna uroczystość, na którą przybyli przedstawiciele Centralnego Zjednoczenia Piwowarsko-Słodowniczego, Zjednoczenia Zabrskiego, browarów okolicznych oraz liczni zaproszeni goście, rozpoczęła się nabożeństwem w kościele Bonifratrów wraz z okolicznościowym kazaniem, wygłoszonym przez ks. prof. Tustanowskiego. Z kolei uczestnicy zebraли się w piwnicach browaru, pięknie udekorowanych, gdzie wysłuchano całego szeregu przemówień.

Z okazji 100-lecia browaru dokonano dekoracji 24-ech starych pracowników dyplomami za przepra-

Dyplomy dla subskrybentów PPOK

Katowice. Miejski Komitet PPOK podaje do wiadomości subskrybentów Pożyczki Odbudowy Kraju, że dla wszystkich tych, którzy wpłacili wszystkie raty pożyczki w wysokości ustalonej przez Komitet, będą wydawane dyplomy PPOK o spełnieniu obywatelskiego obowiązku. Dyplom jest legitymacją spełnienia obowiązku wobec władz.

Dyplomy wydaje się w biurze Komitetu PPOK przy ul. Warszawskiej 8, I p. Oplata za dyplom wynosi 50 zł.

Pomyślny rozwój szkolnictwa w Kłodzkim

Kłodzko. Stan szkolnictwa w Kłodzkim przedstawia się lepiej niż w innych okręgach. Główną przyczyną tego są niezniszczone zabudowania i ocalałe w zupełności pomoce szkolne. Niemniej w najbliższym czasie pomyśleć będzie trzeba o kilku nowych szkołach — obecnie bowiem nie będą mogły wkrótce pomieścić zgłaszających się uczniów.

Na terenie Kłodzka istnieją obecnie 3 szkoły powszechne z 2 tysiącami uczniów, gimnazjum i liceum ogólnokształcące z prawie 1000 uczniami, gimnazjum i liceum mechaniczne z 130 uczniami oraz liceum pedagogiczne z 200 uczniami. Pociągającym jest objaw garnię-

Rośnie polski Szczecin

Przejmujemy nowe odcinki portowe

Szczecin (ZAP). Odbyły się tu ważne rozmowy pomiędzy wiceministrem Żegluga i Handlu Zagranicznego Petrusiewiczem, komandorem Waldenem i wiceministrem Przemysłu Różańskim z polskiej strony, a generałem sowieckim Izotowem i przedstawicielami marszałka Rokossowskiego ze strony rosyjskiej. Na konferencjach omawiano sprawy przejęcia dalszych odcinków portu szczecińskiego.

Jeszcze w tym miesiącu w dniach pomiędzy 10. a 25. władze administracyjne przejmą następujące nowe obiekty i tereny portowe: 1) w porcie centralnym w rejonie basenu górnośląskiego t. zw. basen notecki. Basen ten jest wyposażony w 3 dźwigi. Przejęcie tego odcinka nabrzeży jest b. ważne właśnie

ze względu na znajdujące się tu zadne do użytku dźwigi, których brak tak bardzo odczuwa port szczeciński. — 2. Stocznice okrętowa „Odra”. 3. Warsztaty naprawcze „Golinowo” nad Odrą. Stocznia ta i warsztaty łącznie umożliwią przeprowadzenie napraw statków morskich w Szczecinie. 4. Wyspę „Okrętowa Górna” z zabudowaniami i urządzeniami portowymi w rejonie Zelechowa.

Omawiano również sprawę przejęcia dalszych rejonów w okolicach Polic. Ustalono, że tereny te również już w tym miesiącu będą przekazane Polsce razem ze znajdującymi się tam zabudowaniami, zakładami przemysłowymi i t. p.

Słuchamy radia

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI POLSKIEGO RADIA Z UWZGLĘDNIENIEM AUDYCJI LOKALNYCH ROZGŁOSIŃ KATOWICKICH

Środa, 11 września

5.30 zapowiedź stacji i pogodny koncert z płyt. 6.00, sygnał czasu i piosenka poranna. 6.05 dziennik poranny. 6.20 zapowiedź programu na dzień bieżący. 6.25 gimnastyka poranna. 6.35 muzyka poranna. 6.57 sygnał czasu. 7.00 audycja poranna. 7.30 powtórzenie najważniejszych wiadomości dziennika porannego. 1.35 muzyka poranna. 8.20 informacje ogólnopolskie. 11.15 skrytka poszukiwania rodziny. 11.30 audycja informacyjna. 11.57 sygnał czasu i hejtal. 12.05 dziennik południowy. 12.35 muzyka. 12.55 5 minut poezji. 13.00 na Ziemach Odzyskanych. 13.15 z życia narodów słowiańskich. 13.25 koncert popularny. 14.00 audycja dla dzieci. 14.10 muzyka. 14.50 audycja dla dzieci. 15.10 po. gadanka — „Na zachód od Gliwic”. 15.20 piosenki ludowe. 15.35 koncert reklamowy. 16.00 dziennik popołudniowy. 16.30 VIII audycja z cyklu „Instrumenty muzyczne. 16.55 portrety pisarzy — „Cyprjan Norwid”. 17.10 koncert popularny. 17.50 Odbudujemy Warszawę. 17.55 audycja wojskowa. 18.10 reportaż dźwiękowy. 18.25 wiadomości sportowe. 18.30 koncert solistów. 19.00 „Nauka przy głosniku”. 19.30 audycja chopinowska. 20.00 dziennik wieczorny. 20.30 pieśni. 20.45 słuchowisko. 21.10—22.30 koncert rozrywkowy. 22.30 zapowiedź programu na dzień następny. 22.35 koncert życzeń. 23.00 ostatnie wiadomości dziennika radiowego. 23.20 zakończenie programu i hymn.

cowane od 20 — 33 lat. Pierwszy odznaczony został pracownik **Gatuszka Andrzej**. Pracował w browarze cieszyńskim 35 lat.

Po odebraniu depesz gratulacyjnych, dyrektor techniczny browaru inż. **Kiwerski** opowiedział zebrany, w czasie wspólnego obiadu, historię piwa i browaru cieszyńskiego.

Uroczystość zakończona została zabawą tańczącą, która trwała do późna w nocy. (6)

UWAGA PANIE!!!

już ukazał się najnowszy jesienny Nr 10-ty „Mody i Życia Praktycznego”

Niezwykle bogactwo treści!

Ostatnie sensacje mody jesiennej, praktyczne rady kosmetyczne, poradnik dla matki i dziecka, nauka kroju, przetwory jesienne w kuchni, zapasy zimowe, moda męska!

3-cia ostatnia lista **WIELKIEGO KONKURSU** z nagrodami wartości około 150.000 złotych! 3921

Tarnowskie Góry protestują

Tarnowskie Góry. (tel. wł.) W dniu wczorajszym przy udziale olbrzymiej rzeszy społeczeństwa, odbył się na rynku w Tarnowskich Górach wiec protestacyjny przeciwko ostatniej mowie Byrnesa.

Wiek zagał dyr. gimnazjum Piasecki, po czym głos zabrał star. powiatowy Marek. Następnie przemawiali: imieniem stronnictw politycznych Woźnica, prezes Zw. Powst. Śląskich Szygulec, inspektor szkolny Wróblewski i inni.

Po uchwaleniu rezolucji oświecili udekorowanymi ulicami miasta przeszedł pochód, który po odśpiewaniu Roty rozwiązał się. (Za)

Sensacyjne aresztowanie w Bytomiu

Kat Majdanka rozpoznany przez b. więźniów

Bytom. — Władze bezpieczeństwa aresztowały na terenie Bytomia niejakiego **Daleckiego Piotra**. Dalecki podczas okupacji był członkiem formacji SS i od chwili zorganizowania na terenie Majdanka

oboju wyniszczającego, pełnił tam funkcje strażnika w oddziale karnym, gdzie szybko zasłynął jako jeden z „majgorliwych”.

Podległych mu więźniów katował za najmniejsze nawet uchybienia. W szeregu wypadków był sprawcą śmierci osób, które jego zdaniem źle wykonywały wyznaczone im prace. Bestialstwo Daleckiego ujawniło się najmocniej podczas akcji wyniszczania przywiezionych do obozu Żydów. Degenerat sam wrzucał do rozpalonych pieców małe dzieci, to na oczach matek.

Po wojnie Dalecki zamieszkał w Bytomiu, gdzie został rozpoznany przez byłych więźniów Majdanka. (N)

Odczyt przedstawiciela Serbów Łużyckich

Katowice. Związek Zawodowy Literatów Polskich, Oddział Śląski zaprasza na odczyt pt. „Łużyce, przedpole Słowiańszczyzny, w walce z Niemcami”.

Prelegentem będzie **Paweł Czyż**, przedstawił dyplomatyczny Serbów Łużyckich w Polsce.

Odczyt odbędzie się 12. bm. w sali Instytutu Śląskiego w Katowicach przy ul. Warszawskiej 37, o godz. 18-tej. —

Wrocław nadaje już próbne audycje

Wrocław. Od kilku dni radiostacja wrocławska nadaje audycje próbne na fali 315.8. Są to audycje muzyczne z płyt. Audycje są nadawane codziennie w godzinach 16—18.

w niedzielę 9—11 i 15—17.

Jak się dowiadujemy. Dyrekcja Polskiego Radia we Wrocławiu otrzymuje codziennie setki odpowiedzi na apel w sprawie nadaw-

ania uwag i spostrzeżeń o sile i czystości odbioru.

Radiosłuchacze z Katowic, Łodzi, Poznania a nawet z Gdańska stwierdzają dobry odbiór rozgłośni wrocławskiej. Uroczyste otwarcie nowej rozgłośni odbędzie się w dniu 21. września, z udziałem przedstawicieli władz. (St).

Wrocław. Teatr Miejski we Wrocławiu gościł w swych murach znaną artystkę, Mieczysławę Cwiklińską, która wystąpiła w głównej roli Lulu w komedii Zapolskiej pt. „Skiz”.

W pozostałych rolach wystąpili znani artyści warszawscy. J. Boronówna jako Muszka, K. Szubert w roli Wilusia i W. Biegański w roli Tolo. Występ Cwiklińskiej cieszył się wielkim powodzeniem. Zebrana tłumnie publiczność w liczbie ponad tysiąc osób, zgłosiła artystce kilkakrotnie owacje. (St).

SPORT

Na boiskach piłkarskich

Wawel Nowa Wieś — Piast

Cieszyn 2:2 (1:0)

Cieszyn. „Wawel” jest drużyną wyrównaną, grającą ambitnie. W spotkaniu z „Piastem”, który nigdy nie może zebrać pełnego składu pierwszej drużyny, wykazał w pełni swoje walory, zwłaszcza w drugiej połowie gry. Do przerwy zwyciężył z gry milicji „Piast”, grający bardzo efektywnie lecz mało skutecznie.

Najlepszym graczem na boisku był lewy pomocnik „Piasta”, Sztoller. Sędzia Kukuczka dobry. (O)

K. S. ORZEŁ BYKOWINA — HKS SZOPIENICE 1:4 (0:1)

Bykowina. Rezerwowa drużyna Szopienic odniosła piękne zwycięstwo w Bykowie. Wyróżnił się bramkarz HKS. Golab.

Zwycięskie bramki zdobyli: Stronick i Jureczko i Stalmach po 1.

KS Świerkianiec I — KS Orzeł I Nakło 1:3

RKS PIOTRFA — G. Z. K. S. EMINENCJA 0:6 (0:4)

Plotowice. Przewaga techniczna drużyny gości, która reprezentowała się jako zespół wyrównany we wszystkich liniach.

KS Naprzód Lipiny — KS Odra 1:10 (0:5)

Zawody stały technicznie na wysokim poziomie. W drużynie Lipin za wiodła pomoc i bramkarz.

CONCORDIA Knurow — NATRONAG Kalety 7:2 (3:1)

Kalety. Na nowozbudowanym boisku w Kaletach gościła drużyna Concordii Knurow. Goście górowali przez cały czas meczu technicznie nad przeciwnikiem i wygrali zasłużenie. Dla zwycięzców bramki zdobyli: Hajduk 2, Butner, Grzegorzka, Szleger, Wolny i Drozd po jednej.

Concordia Ib — Natronag Ib 2:1 (0:1)

Concordia Jn — Natronag Jn 1:2 (0:0)

„ODRA” (NOWA SOL) — „PAFAWAG” (WROCLAW) 4:3 (1:2)

Nowa Sol. Sensacyjna porażka niepokonanego dotąd w rozgryw-

kach eliminacyjnych Dolnego Śląska RKS „Pafawag” z Wrocławia.

„BROWAR” LWÓWEK — „ODLEW NOWA SOL 2:1 1:0

„MILICYJNY K. S.” ZIELONA GÓRA — „KKS” NOWA SOL 4:2 (2:0)

KS TUR Kamienna Góra — KŁ „Cukrownik” Pszonów 3:0 (1:0)

Świdnica. Mecz o wejście do klasy A II grupy. Turcy zdobyli bramki ze strzałów Botka, Bienka i Śadowskiego.

Centralna Szkoła Oficerów Pol. Wych. Łódź — WKS Pogoń Wrocław 3:10 (2:3)

Wrocław. Niższy poziom obydwu drużyn.

Milicjanci Śląska — Kolarze Łódź w piłce nożnej

Katowice. W dniu 18 bm. wyjeżdża do Łodzi piłkarska drużyna WMKS Katowice, która rozegra spotkanie z reprezentacją kolarzy łódzkich.

W nadchodzącą sobotę WMKS rozegra w Bydgoszczy mecz z reprezentacją tamtejszej milicji, a następnego dnia, w niedzielę z reprezentacją Bydgoszczy.

LECHIA WALCZY Z RYMEREM

Mysłowice. W czwartek 12 bm. o godzinie 17-tej rozegra KS Lechia rewanżowe spotkanie piłkarskie z wiceministrem Śląska Rymerem.

We wtorek, 17 bm. Lechia spotka się z WKS Pogoń Wrocław.

IKS Wrocław — 10 WOP

Wrocław. W nadchodzący czwartek na stadionie IKS rozegrany zostanie mecz pomiędzy wyłonionym na mistrzostwach DOW 4 mistrzem piłkarskim 10 WOP a IKS-em.

Dochód z zawodów przeznaczony na odbudowę Warszawy (Ma)

UBEZPIECZALNIA SPOŁECZNA w OPOLU

ogłasza

nieograniczony przetarg

na wykonanie remontu dwupiętrowego budynku mieszkalnego w Opolu, ul. Korfantego 6.

W skład remontu wchodzi następujące roboty:

1. murarskie
2. dekarские
3. stolarskie
4. ślusarskie
5. szklarskie
6. malarskie
7. lakiernicze
8. inne drobne.

Przedmiot robót można otrzymać w biurze Ubezpieczalni Społecznej w Opolu, przy ul. Reymonta 29, pokój nr. 10.

Oferty należy składać w terminie do 15-go września br.

Ubezpieczalnia Społeczna w Opolu zastrzega sobie prawo wolnego wyboru oferenta bez względu na wynik przetargu, bez podania przyczyn i bez zobowiązania do jakichkolwiek rozstrzygnięć. (PAP) 3951

CHORZOWSKIE ZJEDNOCZENIE PRZEMYSŁU WĘGLOWEGO — poszukuje

inżyniera elektryka

z praktyką dla samodzielnego opracowywania projektów. — Zgłoszenia kierować do Biura Personalnego Ch. Z. P. W. — Chorzów, Rynek 9—12. 3901

DYREKCJA UBEZPIECZALNI SPOŁECZNEJ w BYTOMIU

ogłasza

Przetarg nieograniczony

na wykonanie robót stolarskich i szklarskich urzędzenia apteki przy ulicy Wolności 65/69.

Informacje i ślepe kosztorysy uzyskać można w aptece Ubezpieczalni przy ul. Wolności 65 od godz. 8-mej do 10-tej.

Oferty należy składać w Dyrekcji Ubezpieczalni Społecznej przy ul. Żeromskiego 23/25 pokój nr. 13 w podwójnych załokowanych kopertach z napisem: „Oferta na wykonanie urządzenia apteki“.

Otwarcie ofert nastąpi w dniu 18 bm. o godzinie 9-tej przy ul. Wolności 65 w aptece Ubezpieczalni.

Dyrekcja Ubezpieczalni Społecznej zastrzega sobie prawo wolnego wyboru oferenta bez względu na wynik przetargu, ograniczenia robót, lub unieważnienia przetargu bez podania przyczyn i bez zobowiązania do jakichkolwiek rozstrzygnięć. 3962

Dąbrowskie Zjednoczenie Przemysłu Węglowego w Sosnowcu

przyjmie do pracy około 2500

górników, ładowaczy i pomoc dołową

nadto

46 ślusarzy	2 wiertaczy
18 elektromonter.	2 maszynistów wyciągowych
12 tokarzy	2 „ parowozowych
4 spawaczy	2 palaczy kotłowych
25 cieśli	1 kowala
1 gryzera	10 nawijaczy

(PAP) 3831

Zgłoszenia wprost do kopalni:

kop. Jowisz w Wojkowicach Komornych	kop. Modrzejów — Niewka w Modrzejowie
„ Grodziec w Grodźcu	„ Sosnowiec (d. Renard) w Sosnowcu
„ Gen. Zawadzki w Dąbrowie Gór.	„ Miłowice w Sosnowcu
„ Klimontów — Mortimer w Klimontowie	„ Czeladź w Czeladzi
„ Kazimierz — Juliusz w Kazimierzu	„ Saturn w Czeladzi

względnie przez Wydział Mobilizacji Sił Roboczych D. Z. P. W. w Sosnowcu, ul. Małachowskiego 9, III p.

Wynagrodzenie i przydziały żywnościowe wedle norm górniczych. Mieszkanie w domach noclegowych przy kopalniach dla samotnych zapewnione.

FUTRA

Znana lwowska
pracownia futer
M. ŻURAWIECKI
Bytom, ul. Jagiellońska
nr. 32, m. 1. 3820

Apel do mieszkańców Wielkich Katowic!

W związku z organizowanym w dniach 12, 13 i 14 października b. roku w Katowicach Wielkim Kongresem Techników Polskich z udziałem 3.000 inżynierów i techników z całej Polski, Komitet Organizacyjny zwraca się do mieszkańców Wielkich Katowic (miasto i najbliższe okolice)

o zgłaszanie noclegów na okres 3 dni

dla uczestników Kongresu.

Ze względu na trudności kwatunkowe społeczeństwo katowickie w zrozumieniu ważności zadań Kongresu, powinno przysiąc z pomocą Komitetowi Organizacyjnemu zaofiarowując noclegi w swych mieszkaniach.

Za każdą noc Komitet Organizacyjny płaci 100,— złotych od osoby. Kwatery zgłaszać należy w Centralnym Zarządzie Przemysłu Hutniczego, Katowice, ul. Łompy 14 (Portier) — w terminie do dnia 14 września. (PAP) 3925

Chlorek - Metyl

dla maszyn chłodniczych i celów chemicznych dostarcza ze składu

T. KOŁODZIEJ

MASZYNY CHŁODNICZE, Katowice II, ul. Krakowska nr 20. — Tel. 310-88 3891

Fabryka Wyrobów Gumowych „Magna” Kraków, Romanowicza 19a

Przedsiębiorstwo pod zarz. państwowym ogłasza

Przetarg ofertowy nieograniczony

na zakup kotła parowego od 20 — 30 m³ o ciśnieniu 9 — 10 atmosfer.

Oferty należy składać w zamkniętych kopertach w Dyrekcji fabryki do dnia 20. 9. 1946 r. do godz. 12-tej w południe. 3955

Wolne posady

PANNE rutynowaną z praktyką w sklepie masarskim przyjmie na dobrych warunkach. Wiadomość Katowice, Rynek 11, Radio-Kontakt. 13299d

OKRĘGOWA Mleczarnia Spółdzielcza z odp. udz. „Sopotomoc Chłopska” w Tarnowskich Górach, ul. Legionów 2, tel. 337, poszukuje buchalczyka-bilansistę, znającego księgowość przebiegową — Definitiv. 15240d

PRZEDSTAWICIELE wyłączeni do sprzedaży taniej, dobrej pasty do obuwia poszukiwani w każdej większej miejscowości. Firma „Apoll” Kraków, Składowa 1. 15241d

CHEMICZ z wyższym i średnim wykształceniem oraz LABORANT (o ile możliwość) do pracy naukowej poszukiwani do Centralnego Laboratorium Badawczego w Trzebinii. Zgłoszenia: Kraków, Łobzowska 49, tel. 500-66. 15265d

POTRZEBNA inteligentna wychowawczyni do dwójki dzieci. Warunki dobre. Częstochowa, ul. Waszyngtona 49, m. 4. (PAP) 15266d

KSIEGOWY-platnik, posiadający dobre referencje, poszukiwany. Zgłoszenia przyjmują Wojewódzki Urząd WF. i PW. Katowice, ul. Raciborska 1. 15269d

DOBREGO kucharza na miarową pracę poszukuje od zaraz firma „Mody” męskie i damskie. A. Kordecki, Wrocław, ul. Pomorska 3. 14985d

NAUCZYCIELKA z językiem francuskim lub angielskim i ewentualnie muzyką (fortepian) do dwóch 6-letnich dziewczynek na stałe poszukiwana. Oferty „Czytelnik” Bielsko, 3-go Maja pod „Nauczycielka”. 15269d

POSZUKUJE zegarmistrza. 27 Stycznia, daw. Wojewódzka 34. Owocarnia, godz. 13 — 15, tel. 90394. 14740d

WYKWAŁIFIKOWANA księgową jako pomoc buchaltera potrzebna natychmiast. Zgłoszenia AWIR Katowice, Słowackiego 24. 14735d

FABRYKA śrub w Sporyszu k. Żywca, poszukuje 1 buchaltera-lubianistę z praktyką w przemyśle metalowym, 1 referenta biura zakupów, najchętniej technika metalowca, 1 magazyniera z praktyką przemysłową względnie w przedsiębiorstwach handlowo-sprzedażowych i referenta biura sprzedaży z branży szklarskiej. Warunki: mieszkanie nie umeblowane, wynagrodzenie według norm obowiązujących w przemyśle. (PAP) 15268d

RUDAWSKA Fabryka Papieru w Rudawie, poczta Dłużnica, pow. Nysa, poszukuje od zaraz: 1 urzędnika do ekspedycji i sprzedaży papieru, 1 majstra placowego do prowadzenia robót na placu drzewnym i innych, gospodarczych w fabryce, 2 maszynistów ze zna. jomością rejestracji i kierownika kuchni na 600 pracowników. 15157d

POSZUKUJE się od zaraz 3ch czeladników szewskich, 1 na roboty damskie, Wacław Filipowicz, pracownia szewska, Strzelina, Kościuszki 27, Dolny Śląsk. 14975d

DĄBROWSKIE Zjednoczenie Przemysłu Węglowego w Sosnowcu poszukuje od zaraz chemika z wyższym wykształceniem, dla objęcia kierownictwa laboratorium (analizy wody, powietrza, węgla gazów itp.). Zgłoszenia należy kierować pod adresem Dyrekcji Technicznej Zjednoczenia (Sosnowiec, Rudna 2). 15002d

POTRZEBNI krawcy, tylko silny pierwszorzędny, Pietrzak, Katowice, Jana 12. 14972d

Posad poszukują

SEKRETARKA z angielskim, francuskim, stenografią polską, angielską, bardzo biegłe maszynopismo, najlepsze referencje, poszukuje posady. Oferty „Czytelnik” Katowice pod „13427”. 15146d

TECHNIK dentystyczny, wykwalifikowany we wszystkich pracach technicznych oraz znajomości operatywy poszukuje pracy Oferty „Czytelnik” Katowice pod „13391”. 15142d

HANDLOWIEC, były przedstawiciel ciężkiego przemysłu przed wojną, z kilkunastoletnią praktyką w pracy wewnętrznej i zewnętrznej, poszukuje odpowiedniego zajęcia. Oferty „Czytelnik” Katowice pod „13257”. 14907d

ASYSTENTKA farmacji z kilkunastoletnią praktyką poszukuje posady. Oferty „Czytelnik” Gliwice, pod „253”. 14910d

Kupna

GEODEZJA, teodolity, niwelatory, mikroskopy, lornetki, okulary, kupno — sprzedaż — fachowa naprawa. Wesołowski, Niedbalski i S-ka, Łódź, Nowomiejska 8. 14708d

ŻYWICE nawet zanieczyszczone, na katalonie kupimy „Hankat” Katowice, Graniczna 7. 14994d

WANILINE, olejki, kwaski winny krem-tartarowy stale kupuje firma „Trzy korony”, Katowice, Opolska 6, telefon 311-85. 14909d

PSA rasowego kupię, najchętniej „boksera”. Proszę podać wiek, rasę, pieczęć cenę. Oferty „Czytelnik” Katowice pod nr. „13493” lub telefon 31710. 15250d

PASY, motory, kupię, Bytom, Moniuszki 15/5, telefon 4993. 13049d

KUPUJE srebro, złoto, jubiler Roman Sechman, Katowice, ul. Mariacka 2, tel. 325-49, 13461d

KORKI
25 mm Ø górna 38 mm dolnej 33 mm w każdej ilości zakupu
Huta Szkła w Siemianowicach, Fabryczna nr. 5 — tel. 230-05.

SKORY, odpady wszelkiego rodzaju na uszczelki, zakupuje „Kontakt”, Gliwice, Traugut-ta 17, tel. 40-41. 15173d

DYREKCJA Hotelu „Monopol” w Katowicach zakupuje białe pościelowe i płótno na bieliznę w każdej ilości, oraz chodniki. Wiadomość w Kancelarii Hotelu. 14981d

KAŻDA ilość suszonej cykorii kupuje stale Księgarnia Skoczów pod „Susz buraczaka”. 14990d

PIEPERZ, cynamon, ziele sng. i inne korzenie oraz majeranek, żelazne stale kupuje firma „Trzy Korony” Katowice, Opolska 6, tel. 311-85. 15093d

KSIAŻKI POLSKIE

również powieści oraz niemieckie fachowe

kupuje stale Księgarnia Katowice, Kościuszki 25, tel. 343-34. 3828

KUPIE większą ilość buraków cukrowych suszonych, Zgłoszenia „Czytelnik” Katowice pod „Buraki”. 14998d

KUPIMY kompresor gazowy 2-5 atm. Zakłady Hutnicze „Torpedo” Katowice, 27 Stycznia 42, tel. 342-56. 15109d

KUPIMY karoserię do „Morcedesa” model V 170 4-drzwiowego oraz sprzedamy „Opel Adama” 4-drzwiowego, starszy typ. Zgłoszenia należy kierować do Zarządu Państwowych Zakładów Graficznych, Katowice, Płanowska 12. 15103d

SKÓRKI różnych kolorów do oprawy książek, bibułę kolorową do suszek i dużych arkuszy, stare segregatory, maszynki do segregatorów i papier bezdrzewny piśmienny stale kupuje „REKORD”, Katowice, ul. Słowackiego 28, tel. 315-56. 14784d

SILNIK elektr. 320—380 Volt pierścieniowy, 630—950 obrotów, hermetyczny 50—60 KM, kupi zaraz Józef Marszałek, Czatkowice 27, pocz. Krzeszowice. 15170d

Sprzedaje

AUTOBUS pasażerski, miejsce siedzących 33 plus obsługa, na benzynie i gaz ziemny, sprzedam korzystnie. Wiadomość P.A.P. Częstochowa, Aleja 61, pod „Faun”. 15242d

SAMOCHOŁ ciężarowy „Magirus 6” w dobrym stanie sprzedaży. Wiadomość Częstochowa, ul. Waszyngton 22, m. 4, Daszkiewicz. (PAP) 15243d

MIKE drobną, większą ilość, nadająca się na Mikant dostarczą Czybeko, Warszawa, Hoża 27. (PAP) 15251d

NAWOZOWY miał wapienny dostarczam natychmiast. Zgłoszenia, adresując: Kraków, skrytka pocz. nr. 639, 15270d

NOWA maszyna do oczyszczania i sortowania ziemiaków okazuje do sprzedaży. Zgłoszenia Zarząd gminny, Nowa Wieś, pow. Katowice. 15264d

SPRZEDAM nowoczesną jadalnię i sypialnię. Zgłoszenia „Czytelnik” Bielsko N. 22500. 15254d

PREPAROWANE liście dębowe, bukowe, oar różnego rodzaju paprocie, dostarcza na zamówienie wytwórnia sznurów kwiatów H. Miódowska, Biała, Lipnicka 12, tel. 29-27. 15257d

TROCINY sprzedam. Kilkanaście wagonów. Myszków, ul. Słowackiego 12. Tartak. 14801d

FABRYKA Cukrów i Czekolady „Delicia” Łódź, Żeromskiego 31, poleca cukierki, karmelki i czekolady w dużym wyborze. Wysyłamy za zaliczeniem. Cennik na żądanie. 14966d

SPRZEDAM sadzonki rabarbaru w różnych odmianach. Na glik, Pisarzowice, poczta Kozy. 15259d

GARBARNIA Zabłociszewice, ul. Kolejowa 33, ogłasza, na dzień 11. 9. 46 o godz. 11-tej sprzedaż wolnorynkowa: 350 kg wełny garbarskiej, 20 cieliaków czarnych i 6 sztuk cieliaków brązowych na futra. 15263d

SPRZEDAM samochód osobowy DKW po remoncie. Katowice, Piastowska 5, tel. 365-06. 15004d

SAMOCHOŁ półciężarowy DKW 750 kg. Samochód półciężarowy „Wanderer” 800 kg na chodzie w dobrym stanie na sprzedaż. „Czytelnik” Gliwice pod „Ford — Wanderer”. 15165d

PASY, motory, gazę młynską, kupuję — sprzedaje, Bytom, Moniuszki 15, telefon 4993. 14832d

TAPCZANY, materace włosane, fotele poleca Wilczkiewicz, Katowice, Kościuszki 31. 14434d

KAPELUSZNIKI! Kapelusze, skórkę, sztywny, wstążki kupię — sprzedaje fabryka kapeluszy, Katowice, 3 Maja 30. 15174d

PIECYKI żeliwne i rury. Hurt, najtaniej „Wosta”, Katowice, Moniuszki 12. 14916d

PERFUMERIIOM, drogeriom, kupcom branży kosmetycznej, wysyłamy gratis cenniki na wszystkich wyrobów. Laboratorium Chemiczne — Kosmetyczne „SVELTA” Łódź, Pilsudskiego 31. 14461d

SKALE do radioodbiorników różnych typów poleca „KOPIOTECHNIKA” POZNAN, Wierzbicę 18, tel. 19-55. Wysyłamy pocztą. Przy zamówieniach podać: nazwę, typ aparatu i wymiar skali. 14614d

Zamiany

PIEKARNIE-ekiernie w ruchu koło Katowice, zamienię na sklep z mieszkaniem, przyjmę wspólnika lub inne propozycje. Poważne oferty „Czytelnik” Katowice pod „M. J.” 15138d

Zguby

ZGUBIONO kartę rejestracyjną, wydaną przez RKU w Częstochowie na nazwisko Józefa Izrael, zam. w Częstochowie, Garnarska 9. 15265d

Foksterierka

czarno-biała szczen-sza zginęła. Oddać za sówitym wynagrodzeniem. Katowice, Jaska 14. Ogrodnictwo. 3970

Gotówka

200.000 ZŁ włożyć i współprac. Oferty „Czytelnik” Katowice pod „33”. 15114d

PRZYSTĄPIE do gotówki do współpracy w mniejszej do twórci przemysłowej w Częstochowie. Oferty „Dziennik Zachodni” Częstochowa pod nr. „700”. 15115d

Mieszkania

KULTURALNE małżeństwo poszukuje 2 umeblowanych pokoi z używanym kuchnią. Miejsce w obojętne. Oferty „Czytelnik” Katowice pod „13369”. 15119d

KAPELUSZNIKI! Kapelusze, skórkę, sztywny, wstążki kupię — sprzedaje fabryka kapeluszy, Katowice, 3 Maja 30. 15174d

PIECYKI żeliwne i rury. Hurt, najtaniej „Wosta”, Katowice, Moniuszki 12. 14916d

PERFUMERIIOM, drogeriom, kupcom branży kosmetycznej, wysyłamy gratis cenniki na wszystkich wyrobów. Laboratorium Chemiczne — Kosmetyczne „SVELTA” Łódź, Pilsudskiego 31. 14461d

SKALE do radioodbiorników różnych typów poleca „KOPIOTECHNIKA” POZNAN, Wierzbicę 18, tel. 19-55. Wysyłamy pocztą. Przy zamówieniach podać: nazwę, typ aparatu i wymiar skali. 14614d

RECEKOWA Daniela, urodzonego w Sławowie, ostatnio do mieszkania w Warszawie, poszukuje bratowa Pawlika, Bytom, Siemiradzkiego 8/7. 14839d

KRASOWSKIEJ Marii, urodzonej w Podhorcach, powiat Złoczów, 1910 roku, repatriantki ze wschodu, poszukuje mał. Ktośkolwiek miał by wiadomość, proszę kierować na adres: Krasowski Jan, Kolnowice 13, powiat Prudnik, Śląsk Opolski. 14349d

POSZUKUJĄ Alinę Janelli z mężem i dzieckiem rodzice Ektortowie, Racibórz, Opawska 72/III. 15033d

CZUPRY Janinę, nauczycielkę gimnazjalną ze Lwowa, wywiezioną przez Niemców w r. 1941 z więzienia w Stanisławowie, poszukuje Czupry Janiny, Kłęczborek, Tartak Państwowy. 14847d

PANIA Bronisława Skalską ze Lwowa (Marta 8), proszę o podanie adresu. Kolmer, Gliwice, Skowrońska 63. 15121d

KRASOWSKIEGO Franciszka, urodzonego w Podhorcach, powiat Złoczów 1914 roku, ostatnio przebywającego na Śląsku, poszukuje brat Krasowski Jan, Kolnowice 13, powiat Prudnik, Śląsk Opolski. 14848d

DOKTORA, u którego miał mieszkać we Lwowie 1940/45: Witold Grażewicz, student Politechniki Warszawskiej lub tyko kto z nim spotykał, rodzice proszą o jakąkolwiek wiadomość: Dr. Władysław Grażewicz, Bałaz, Lubelskie, szpital. 15032d

Matrymonialne

ŚLĄZAK, wdowiec, kupiec samodzielny, lat 51, własna karmienia, szuka znajomości paniny lub wdowy, cel matrymonialny. Zgłoszenia: Katowice skrz. pocz. nr. 4. 15024d

NAUCZYCIELI do przedmiotów zawodowych oraz języka angielskiego i wychowania fizycznego poszukuje Państwowe Gimnazjum i Liceum Handlowe w Wałbrzychu. Warunki korzystne. Mieszkanie umeblowane. Zgłoszenia: Inspektorat Szkolny, Wałbrzych, Rynek 3. 15272d

KOSMETYCZNE kursy koncepcyjne. Zapisy gabinet kosmetyczny „Colonna” Walewskiej, Katowice, Mariacka 33. 14826d

WYDZIERZAWIE lub kupię piekarnię w dobrym punkcie w okolicy Katowic. Oferty „Czytelnik” Gliwice, pod „Dobry punkt”. 15267d

Poszukiwania

ANTONI Halczuk, Bydgoszcz, Zimne Wody, Rolna 24, poszukuje żony Leonardy i dzieci: Józefa, Stefana, Stefani i Henryka, zamieszkałych w r. 1945 w Międzybóży, woj. wolskie. Kto by wiedział o losie zaginionych, proszony jest o powiadomienie. 15273d

RECZKOWA Daniela, urodzonego w Sławowie, ostatnio do mieszkania w Warszawie, poszukuje bratowa Pawlika, Bytom, Siemiradzkiego 8/7. 14839d

KRASOWSKIEJ Marii, urodzonej w Podhorcach, powiat Złoczów, 1910 roku, repatriantki ze wschodu, poszukuje mał. Ktośkolwiek miał by wiadomość, proszę kierować na adres: Krasowski Jan, Kolnowice 13, powiat Prudnik, Śląsk Opolski. 14349d

POSZUKUJĄ Alinę Janelli z mężem i dzieckiem rodzice Ektortowie, Racibórz, Opawska 72/III. 15033d

CZUPRY Janinę, nauczycielkę gimnazjalną ze Lwowa, wywiezioną przez Niemców w r. 1941 z więzienia w Stanisławowie, poszukuje Czupry Janiny, Kłęczborek, Tartak Państwowy. 14847d

PANIA Bronisława Skalską ze Lwowa (Marta 8), proszę o podanie adresu. Kolmer, Gliwice, Skowrońska 63. 15121d

KRASOWSKIEGO Franciszka, urodzonego w Podhorcach, powiat Złoczów 1914 roku, ostatnio przebywającego na Śląsku, poszukuje brat Krasowski Jan, Kolnowice 13, powiat Prudnik, Śląsk Opolski. 14848d

DOKTORA, u którego miał mieszkać we Lwowie 1940/45: Witold Grażewicz, student Politechniki Warszawskiej lub tyko kto z nim spotykał, rodzice proszą o jakąkolwiek wiadomość: Dr. Władysław Grażewicz, Bałaz, Lubelskie, szpital. 15032d

WYDZIERZAWIE lub kupię piekarnię w dobrym punkcie w okolicy Katowic. Oferty